

# בנק הפועלים

דוח על הסיכונים  
גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים  
ליום 31 במרץ 2017

Q1



## תוכן העניינים

7	מבוא
7	מידע צופה פני עתיד
7	א. עקרון גילוי כללי
7	ב. תחולת היישום
8	ג. הון – מבנה והלימות ההון
8	חישוב יחס ההון
25	הלימות ההון
30	יחס מינוף
32	ד. הערכת הסיכונים וניהולם
32	מבנה וארגון מערך ניהול הסיכונים
35	סיכון אשראי
36	חשיפות לסיכוני אשראי
41	מידע נוסף על חשיפות לסיכון אשראי <sup>מ.ג</sup>
45	הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית
49	סיכוני אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
51	חשיפות איגוח
51	סיכון שוק
51	אומדני הסיכון של הפעילות למסחר (VaR)
52	דרישות ההון בגין סיכוני השוק
52	סיכון תפעולי
52	סיכון מניות ומרווחי אשראי: סיכון השקעה
53	פוזיציות במניות בתיק הבנקאי
53	סיכון ריבית בתיק הבנקאי
54	סיכונים מובילים ומתפתחים <sup>מ.ג</sup>
54	סיכון צינת <sup>מ.ג</sup>
54	סיכון משפטי <sup>מ.ג</sup>
55	סיכון מוניטין <sup>מ.ג</sup>
55	סיכון רגולציה וחקיקה <sup>מ.ג</sup>
55	סיכון כלכלי <sup>מ.ג</sup>
55	סיכון אסטרטגי <sup>מ.ג</sup>
55	סיכון סביבתי <sup>מ.ג</sup>
56	ה. סיכון נזילות



# רשימת הטבלאות

## הון – מבנה והלימות ההון

- 8 טבלה ג.1: חישוב יחס ההון לרכיבי סיכון
- 9 טבלה ג.2: רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון<sup>ג.מ.</sup>
- 10 טבלה ג.3: השפעת הוראות המעבר והתאמות בגין תוכנית התייעלות על יחס הון עצמי רובד<sup>ג.מ.</sup> 1
- 10 טבלה ג.4: רכיבי הון הנתונים לתגודתיות<sup>ג.מ.</sup>
- 11 טבלה ג.5: הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון
- 12 טבלה ג.6: הרכב ההון הפיקוחי לפי רכיבים ותוך ציון הפניות למאזן הפיקוחי
- 17 טבלה ג.7: הרכב המאזן הפיקוחי תוך ציון הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי
- 20 טבלה ג.8: דוח תזרים של תנועות ברכיבי ההון הפיקוחי
- 27 טבלה ג.9: מידע על רכיבי הסיכון ודרישות ההון הרגולטוריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי (כאמור בהוראות נב"ת 201 עד 209)
- 28 טבלה ג.10: נכסי סיכון בחלוקה למגזרי פעילות פיקוחיים<sup>ג.מ.</sup>
- 29 טבלה ג.11: דוח תנועות בנכסים משוקללים בסיכון במהלך התקופה<sup>ג.מ.</sup>
- 30 טבלה ג.12: יחס המינוף
- 30 טבלה ג.13: השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף
- 31 טבלה ג.14: גילוי על יחס המינוף

## הערכת הסיכונים וניהולם

- 33 טבלה ד.1: סכמה של ממשל ניהול הסיכונים והון בבנק<sup>ג.מ.</sup>
- 34 טבלה ד.2: מבנה ארגוני של ניהול הסיכונים<sup>ג.מ.</sup>
- 36 טבלה ד.3: פילוח חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי ולפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי לפני הפרשה להפסדי אשראי
- 37 טבלה ד.4: סך החשיפות העיקריות למדינות זרות
- 38 טבלה ד.5: פיצול התיק לפי התקופה לפירעון ולפי סוגי חשיפות אשראי עיקריים
- 39 טבלה ד.6: סכום סיכון אשראי בעייתי, סיכון אשראי פגום, יתרות הפרשות פרטניות וקבוצתיות והוצאות בגין הפסדי אשראי שהוכרו בדוח רווח והפסד ומחיקות חשבונאיות נטו במהלך התקופה לפי ענף עיקרי או סוג עיקרי של צד נגדי
- 40 טבלה ד.7: תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
- 41 טבלה ד.8: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינו והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים<sup>ג.מ.</sup>
- 41 טבלה ד.9: פירוט יתרות אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני כלולים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק<sup>ג.מ.</sup>
- 42 טבלה ד.10: יתרות אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ל-6 הלווים הגדולים לפי ענפי משק<sup>ג.מ.</sup>
- 43 טבלה ד.11: יתרות האשראי לאנשים פרטיים בישראל<sup>ג.מ.</sup>
- 43 טבלה ד.12: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל<sup>ג.מ.</sup>
- 44 טבלה ד.13: מעקב אחר התפתחות יתרות תיק האשראי לדירור על-פי בסיס הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק<sup>ג.מ.</sup>
- 44 טבלה ד.14: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדירור שהעמיד הבנק - שיעור מסך הביצועים החדשים<sup>ג.מ.</sup>
- 45 טבלה ד.15: סכום חשיפות האשראי ברוטו לפני הפחתת סיכון אשראי
- 46 טבלה ד.16: סכום חשיפות האשראי נטו לאחר הפחתת סיכון אשראי
- 48 טבלה ד.17: פירוט של סוגי הביטחונות בהם נעשה שימוש, תוך הצגת החשיפות המכוסות בערבויות, חשיפות המכוסות על-ידי נגזרי אשראי וחשיפות המכוסות באמצעות ביטחונות פיננסיים כשירים על-פי הצד הנגדי
- 49 טבלה ד.18: פירוט חשיפות האשראי של הבנק שמקורן בנגזרים
- 50 טבלה ד.19: פירוט הערך הנקוב של תיק נגזרי האשראי של הבנק, המשמשים לניהול סיכונים תיק האשראי של הבנק
- 51 טבלה ד.20: אמדני הסיכון של הפעילות למסחר (VaR)
- 52 טבלה ד.21: דרישות ההון בגין סיכונים השוק
- 53 טבלה ד.22: פירוט השקעות הבנק במניות בתיק הבנקאי
- 54 טבלה ד.23: רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש)

## סיכון נזילות

- 56 טבלה ה.1: יחס כיסוי הנזילות - תאגיד בנקאי בע"מ וחברות מאוחדות שלו לתקופה של שלושה חודשים
- 59 טבלה ה.2: פירוט נכסים נזילים לפי רמות כנדרש בהוראות באזנ<sup>ג.מ.</sup>
- 60 טבלה ה.3: נכסים זמינים משועבדים ולא משועבדים<sup>ג.מ.</sup>



## מבוא

המידע המפורט להלן בדיווח על הסיכונים, כנדרש בהוראות הדיווח של בנק ישראל, כולל דרישות גילוי שפורסמו על-ידי ועדת באזל ודרישות גילוי על סיכונים המבוססות על מקורות אחרים, לרבות דרישות גילוי שפורסמו על-ידי הפורום ליציבות פיננסית (FSF) ודרישות גילוי שפורסמו על-ידי צוות משימה שהוקם על-ידי המוסד ליציבות פיננסית (FSB) לשיפור הגילוי על סיכונים בתאגידים בנקאיים. מידע נוסף על הסיכונים כפי שעולה מהוראות הדיווח, ואינו מבוסס על דרישות הגילוי שפורסמו על-ידי ועדת באזל מסומן בסימון <sup>1</sup>מ. בכותרת הפסקה.

פרסום זה של הדוח על הסיכונים מהווה מידע משלים ומרחיב לדווח הכספי של בנק הפועלים בע"מ בנושאי ניהול הסיכונים וההון. יש לעיין בדוח זה ביחד עם הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016 ועם הדוח הכספי ליום 31 בדצמבר 2016 וביאוריהם וביחד עם תמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2017 וביאוריהם.

## מידע צופה פני עתיד

מרביתו של המידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתעדת", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובח"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית. המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בדיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתממשו במקצת בלבד, ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

## א. עקרון גילוי כללי

על-פי הנחיות בנק ישראל, הצהרות על הגילוי בדוח הכספי התקופתי של הבנק, תקפות גם לדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים.

במסגרת הדיווח בדוחות הכספיים של הבנק, אישר דירקטוריון הבנק את פרסום הדוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים.

## ב. תחולת היישום

תחולת היישום מתייחסת למסגרת עבודה למדידה והלימות הון של בנק הפועלים.

ככלל, דרישות ההון של הבנק מבוססות על הדוחות הכספיים המאוחדים שלו, הערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

על-פי כללי החשבונאות המקובלים, חברות בנות הנשלטות במישרין או בעקיפין על-ידי הבנק מאוחדות בדוחות הכספיים, בעוד שלמטרות פיקוח על הון, חלים לעתים כללי איחוד שונים. יחד עם זאת, ליום 31 במרץ 2017 לא קיימים הבדלים בין בסיס האיחוד לפי כללי החשבונאות ובסיס האיחוד הפיקוחי למטרות הלימות הון.

דרישות ההון של חברות בנות בנקאיות בחו"ל מחושבות בהתאם להוראות הרגולטוריות שנקבעו על-ידי הרגולטור במדינתם.

לא קיימים איסורים או מגבלות משמעותיות כלשהן על העברת הון פיקוחי בתוך הקבוצה, למעט בגין בנק פוזיטיבי אשר לגביו כל הון מעבר לדרישות נדבך 1 אינו זמין ברמת הקבוצה ולפיכך מוקצה כנגדו הון במסגרת חישובי נדבך 2. למגבלות הקבועות בהיתר בנק ישראל לרכישת השליטה בבנק, בקשר עם חלוקת עודפים, ראה [ביאור 25 בדוחות הכספיים לשנת 2016 וביאור 9 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2017](#).

בחלק מהחברות הבנות בחו"ל טרם אומצו הדרישות במלואן באשר ליחס המינוף, כך שמסגרת העבודה של ועדת באזל מיושמת ברמה המאוחדת בלבד.

לפרטים נוספים בדבר החברות המוחזקות העיקריות של הבנק ראה [ביאור 15 בדוחות הכספיים לשנת 2016](#).

## ג. הון – מבנה והלימות ההון

מדידת ההון מבוססת על חלוקת ההון להון רוברד 1 (הכולל הון עצמי רוברד 1 והון רוברד 1 נוסף) ולהון רוברד 2.

לפרטים בדבר מבנה ההון הפיקוחי, הרכב ההון והמגבלות על מבנה ההון ראה [דוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#).

## חישוב יחס ההון

טבלה ג.1: חישוב יחס ההון לרכיבי סיכון

31 בדצמבר 2016	31 במרץ 2016	31 במרץ 2017	
			במיליוני ש"ח
<b>1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים</b>			
(1)35,045	33,602	(1)35,731	הון עצמי רוברד 1
1,465	1,465	1,221	הון רוברד 1 נוסף
(1)36,510	35,067	(1)36,952	סך-הכל הון רוברד 1
11,609	13,012	10,538	הון רוברד 2
(1)48,119	48,079	(1)47,490	סך-הכל הון כולל
<b>2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון</b>			
(2)290,139	316,977	(2)290,010	סיכון אשראי
4,866	5,120	5,174	סיכונים שוק
23,374	22,772	23,517	סיכון תפעולי
(2)318,379	344,869	(2)318,701	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
<b>3. יחס ההון לרכיבי סיכון</b>			
11.01%	9.74%	11.21%	יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון
11.47%	10.17%	11.59%	יחס הון רוברד 1 לרכיבי סיכון
15.11%	13.94%	14.90%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
(3)9.17%	(3)9.09%	(3)10.20%	יחס הון עצמי רוברד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
(3)12.67%	(3)12.59%	(3)13.70%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

(1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון – ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: התאמות בגין תוכנית ההתייעלות), אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 ואילך. לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות ראה [ביאור 9 בתמצית הדוחות הכספיים](#).

(2) מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 1,013 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2017 ו-1,065 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016 בשל התאמות בגין תוכנית ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים החל משנת 2017.

(3) יחס הון עצמי רוברד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינם 9%-12.5% בהתאמה והחל מיום 1 בינואר 2017 הינם 10%-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017.



טבלה ג.2: רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון<sup>מ.ג</sup>

31 בדצמבר 2016	31 במרץ 2016	31 במרץ 2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
			במיליוני ש"ח
<b>הון עצמי רובד 1</b>			
34,225	33,523	<b>35,078</b>	סך ההון
95	141	<b>(11)</b>	הבדלים בין סך ההון לבין הון עצמי רובד 1
34,320	33,664	<b>35,067</b>	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
<b>התאמות פיקוחיות וניכויים</b>			
-	-	-	מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים
(27)	(29)	<b>(35)</b>	מסים נדחים לקבל
-	-	-	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור
(10)	(33)	<b>(25)</b>	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(37)	(62)	<b>(60)</b>	סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תוכנית ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
762	-	<b>724</b>	סך התאמות בגין תוכנית ההתייעלות - הון עצמי רובד 1*
35,045	33,602	<b>35,731</b>	סך-הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
<b>הון רובד 1 נוסף</b>			
1,465	1,465	<b>1,221</b>	הון רובד 1 נוסף - מכשירים, לפני ניכויים
-	-	-	הון רובד 1 נוסף - סך-הכל ניכויים
1,465	1,465	<b>1,221</b>	סך-הכל הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
36,510	35,067	<b>36,952</b>	סך-הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
<b>הון רובד 2</b>			
7,982	9,153	<b>6,913</b>	הון רובד 2 - מכשירים, לפני ניכויים
3,627	3,859	<b>3,625</b>	הון רובד 2 - הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
11,609	13,012	<b>10,538</b>	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
<b>ניכויים</b>			
-	-	-	סך-הכל ניכויים - הון רובד 2
11,609	13,012	<b>10,538</b>	סך-הכל הון רובד 2
48,119	48,079	<b>47,490</b>	סך-הכל הון כולל

\* התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 ואילך.

טבלה ג.3: השפעת הוראות המעבר והתאמות בגין תוכנית התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1 מ.ג.

31 בדצמבר 2016	31 במרץ 2016	31 במרץ 2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	באחוזים		
<b>יחס ההון לרכיבי סיכון</b>			
10.66%	9.66%	<b>10.91%</b>	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר בהוראה 299 ולפני השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות
0.07%	0.08%	<b>0.04%</b>	השפעת הוראות המעבר
10.73%	9.74%	<b>10.95%</b>	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות
0.28%	-	<b>0.26%</b>	השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות*
11.01%	9.74%	<b>11.21%</b>	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

\* התאמות בגין תוכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 ואילך.

טבלה ג.4: רכיבי הון הנתונים לתנדוטיות מ.ג.

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה ופרישה.
- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מניירות-ערך זמינים למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי חליפין על יתרות הנכסים.

להלן קנה מידה להשפעות קיטון בהון וגידול בנכסי סיכון על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2017:

השפעת קיטון ב-100 מיליוני ש"ח בהון עצמי רובד 1	השפעת גידול ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון	
	באחוזים	
<b>(0.03%)</b>	<b>(0.04%)</b>	בנק בנתוני המאוחד
<b>(0.76%)</b>	<b>(1.36%)</b>	ישראלכרט

טבלה ג.5: הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון

31 בדצמבר 2016	31 במרץ 2016	<b>31 במרץ 2017</b>	
			במיליוני ש"ח
<b>הון רובד 1</b>			
8,146	8,128	<b>8,146</b>	הון מניות רגילות נפרע ופרמיה
26,665	25,279	<b>27,392</b>	עודפים
116	124	<b>81</b>	זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו
355	372	<b>495</b>	רווחים שטרם מומשו מהתאמות של ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(200)	(239)	<b>(323)</b>	מכשירים הוניים אחרים
(37)	(62)	<b>(60)</b>	סכומים שהופחתו מהון רובד 1
35,045	33,602	<b>35,731</b>	סך-הכל הון עצמי רובד 1
1,465	1,465	<b>1,221</b>	מכשירים מורכבים חדשניים
36,510	35,067	<b>36,952</b>	סך-הכל הון רובד 1
<b>הון רובד 2</b>			
264	1,091	<b>242</b>	מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים
3,627	3,859	<b>3,625</b>	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
7,718	8,062	<b>6,671</b>	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על-ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'
-	-	<b>-</b>	סכומים שהופחתו מהון רובד 2
11,609	13,012	<b>10,538</b>	סך-הכל הון רובד 2
48,119	48,079	<b>47,490</b>	הון כולל כשיר

לפרטים נוספים, ראה [ביאור 9 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2017](#).

טבלה ג.6: הרכב ההון הפיקוחי לפי רכיבים ותוך ציון הפניות למאזן הפיקוחי

הפניות למאזן הפיקוחי	ליום 31 בדצמבר 2016		ליום 31 במרץ 2016		ליום 31 במרץ 2017	
	יתרה	סכומים שלא נוכו	יתרה	סכומים שלא נוכו	יתרה	סכומים שלא נוכו
	מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
	8,146	26,665	8,128	25,279	8,146	27,392
	(159)	(607)	(206)	133	(78)	(552)
	34,320		33,664		35,067	

במיליוני ש"ח

**הון עצמי רובד 1**

**הון עצמי רובד 1 – מכשירים ועודפים**

הון עצמי רובד 1 – מכשירים ועודפים	2+1	3	2	26,665	2	25,279	1	27,392
הון מניות רגילות שהונפק על-ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1								
עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך המאזן								
רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי								
מכשירי הון עצמי רובד 1 שהונפקו על-ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר								
מניות רגילות שהונפקו על-ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות על-ידי צד ג' (זכויות שאינן מקנות שליטה)								
הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים								

**הון עצמי רובד 1 – התאמות פיקוחיות וניכויים**

התאמות יציבותיות להערכות שווי מוניטין, בניכוי מסים נדחים לשלם								
נכסים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מסים נדחים לשלם								
מסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי, למעט מסים נדחים לקבל הנובעים מהפרשי עיתוי								
סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידורי תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן								
פער שלילי בין הפרשות להפסדים צפויים								
גידול בהון העצמי הנובע מעסקות איגוח								
רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי								
עודף יעודה על עתודה, בניכוי מסים נדחים לשלם שישולקו אם הנכס יתפזר לפגום או ייגרע בהתאם להוראות הדיווח לציבור								
השקעה עצמית במניות רגילות, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מניות בכפוף להסכמים חוזיים)								
החזקות צולבות הדדיות במניות רגילות של תאגידים פיננסיים								
השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על-ידי התאגיד הפיננסי (בסכום העולה על 10% מהון עצמי רובד 1)								
השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על-ידי התאגיד הפיננסי								
זכויות שירות למשכנתאות, אשר סכומן עולה על 10% מהון עצמי רובד 1								

טבלה ג.6: הרכב ההון הפיקוחי לפי רכיבים ותוך ציון הפניות למאזן הפיקוחי (המשך)

הפניות למאזן הפיקוחי	ליום 31 בדצמבר 2016		ליום 31 במרץ 2016		ליום 31 במרץ 2017	
	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	יתרה	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	יתרה	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	יתרה
						במיליוני ש"ח
						מסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי, אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
13	77	116	-	-	22	86
						סכום זכויות שירות למשכנתאות, מסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי וההשקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על-ידי תאגידים פיננסיים, העולה על 15% מהון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי
						מזה: בגין השקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על-ידי תאגידים פיננסיים
						מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
						מזה: מסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי
						התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על-ידי הפיקוח על הבנקים
	(77)	(878)	-	-	(22)	(810)
						מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
						מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
	(77)	(878)	-	-	(22)	(810)
						מזה: התאמות פיקוחיות נוספות להון עצמי רובד 1
		(762)	-	-	-	(724)
						מזה: בגין תוכנית ההתייעלות
	(77)	(116)	-	-	(22)	(86)
						מזה: בגין מס שכר
						התאמות פיקוחיות בהון עצמי רובד 1 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
						ניכויים החלים על הון עצמי רובד 1, מאחר שאין בהון רובד 1 נוסף והון רובד 2 ד' הון כדי לכסות על הניכויים
	24	(725)	40	62	15	(664)
						סך-כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1
		35,045		33,602		35,731
						הון עצמי רובד 1
						<b>הון רובד 1 נוסף</b>
						<b>הון רובד 1 נוסף - מכשירים</b>
						מכשירי הון מניות רובד 1 נוסף שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מכשירים אלו
						מזה: מסווג כהון עצמי בהתאם להוראות הדיווח לציבור
						מזה: מסווג כהתחייבות בהתאם להוראות הדיווח לציבור
						מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על-ידי התאגיד, הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
111	1,465		1,465		1,221	
						מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על-ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על-ידי משקיעי צד ג'
						מזה: מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על-ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על-ידי משקיעי צד ג', המופחחים בהדרגה מהון רובד 1 נוסף
		1,465		1,465		1,221
						הון רובד 1 נוסף לפני ניכויים
						<b>הון רובד 1 נוסף - ניכויים</b>

טבלה ג.6: הרכב ההון הפיקוחי לפי רכיבים ותוך ציון הפניות למאזן הפיקוחי (המשך)

הפניות למאזן הפיקוחי	ליום					
	ליום 31 בדצמבר 2016		ליום 31 במרץ 2016		ליום 31 במרץ 2017	
	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	יתרה	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	יתרה	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	יתרה
במיליוני ש"ח						
						השקעה עצמית במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)
	-	-	-	-	-	-
						החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף
						השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על-ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	-	-	-
						השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על-ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	-	-	-
						ניכויים נוספים שנקבעו על-ידי הפיקוח על הבנקים
	-	-	-	-	-	-
						מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
	-	-	-	-	-	-
						מזה: ניכויים נוספים להון רובד 1
						ניכויים בהון רובד 1 נוסף הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
						ניכויים החלים על הון רובד 1 נוסף, מאחר שאין בהון רובד 2 די הון כדי לכסות על הניכויים
	-	-	-	-	-	-
						סך-כל הניכויים בהון רובד 1 נוסף
	1,465		1,465		1,221	הון רובד 1 נוסף
	36,510		35,067		36,952	הון רובד 1
<b>הון רובד 2</b>						
<b>הון רובד 2 – מכשירים והפרשות</b>						
						מכשירים שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו
א11	-		-		-	-
						מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על-ידי התאגיד, הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
ב11	264		1,091		242	מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על-ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג'
	7,718		8,062		6,671	מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על-ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על-ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2
ב11	7,718		8,062		6,671	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתוחס
12	3,627		3,859		3,625	הון רובד 2 לפני ניכויים
	11,609		13,012		10,538	
<b>הון רובד 2 – ניכויים</b>						
						השקעה עצמית במכשירי הון רובד 2, המוחזקת באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)
	-	-	-	-	-	-
						החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון רובד 2 של תאגידים פיננסיים
	-	-	-	-	-	-
						השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על-ידי התאגיד הפיננסי
	-	-	-	-	-	-

טבלה ג.6: הרכב ההון הפיקוחי לפי רכיבים ותוך ציון הפניות למאזן הפיקוחי (המשך)

הפניות למאזן הפיקוחי	ליום		
	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרץ 2016	ליום 31 במרץ 2017
יתרה/אחוז סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	יתרה/אחוז סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	יתרה/אחוז סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	יתרה/אחוז סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
	במיליוני ש"ח/באחוזים		
השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על-ידי התאגיד הפיננסי	-	-	-
ניכויים נוספים שנקבעו על-ידי הפיקוח על הבנקים	-	-	-
מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים	-	-	-
מזה: ניכויים נוספים להון רובד 2	-	-	-
התאמות פיקוחיות בהון רובד 2 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	-	-	-
סך-כל ההתאמות הפיקוחיות להון רובד 2	-	-	-
הון רובד 2	11,609	13,012	10,538
סך ההון	48,119	48,079	47,490
<b>נכסי סיכון משוקללים</b>			
סך-הכל נכסי סיכון משוקללים בהתאם לטיפול שנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	317,813	343,979	318,122
מזה: נכסי סיכון אשראי	289,573	316,087	289,431
מזה: נכסי סיכון שוק	4,866	5,120	5,174
מזה: נכסי סיכון תפעולי	23,374	22,772	23,517
סך נכסי סיכון משוקללים	318,379	344,869	318,701
<b>יחסי הון וקריות לשימור הון</b>			
הון עצמי רובד 1	11.01%	9.74%	11.21%
הון רובד 1	11.47%	10.17%	11.59%
ההון הכולל	15.11%	13.94%	14.90%
<b>דרישות מזעריות שנקבעו על-ידי הפיקוח על הבנקים</b>			
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינו 9%, והחל מיום 1 בינואר 2017 הינו 10%. ליחס זה, החל מיום 1 בינואר 2015 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיר למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ליום 31 במרץ 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.2%	9.09%	9.17%	10.20%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינו 12.5%, והחל מיום 1 בינואר 2017 הינו 13.5%. ליחס זה, החל מיום 1 בינואר 2015 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיר למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ליום 31 במרץ 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 13.7%	12.59%	12.67%	13.70%

טבלה ג.6: הרכב ההון הפיקוחי לפי רכיבים ותוך ציון הפניות למאזן הפיקוחי (המשך)

הפניות למאזן הפיקוחי	ליום		
	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרץ 2016	ליום 31 במרץ 2017
סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	יתרה	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
			יתרה
			998
	951	1,187	
			471
	559	557	
	-	-	-
	3,505	3,036	3,573
<b>תקרה להכללת הפרשות ברובד 2</b>			
			3,785
	3,800	3,859	
			3,625
	3,627	3,962	
	-	-	-
	-	-	-
<b>מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר</b>			
			-
	-	-	-
			1,221
	1,465	1,465	
			1,176
	936	930	
			7,628
	9,153	9,153	
	-	570	-



טבלה ג.7: הרכב המאזן הפיקוחי תוך ציון הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי

הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרץ 2016	ליום 31 במרץ 2017	
	מאזן פיקוחי מאוחד במיליוני ש"ח			
				<b>נכסים</b>
	80,378	63,086	<b>77,088</b>	מזומנים ופיקדונות בבנקים*
12	(7)	(7)	<b>(7)</b>	* מזה: הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת בהון רובד 2
	71,449	66,154	<b>74,894</b>	ניירות-ערך*
	951	1,187	<b>998</b>	* מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינן עולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי
	70,498	64,967	<b>73,896</b>	* מזה: ניירות-ערך אחרים
	375	39	<b>144</b>	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
	276,084	284,219	<b>273,962</b>	אשראי לציבור
				* מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שעולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי, שאינן עולות על סף הפחתה
	421	421	<b>332</b>	הפרשה להפסדי אשראי*
	(4,127)	(4,369)	<b>(3,980)</b>	
12	(3,060)	(3,282)	<b>(3,084)</b>	* מזה: הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת בהון רובד 2
	(1,067)	(1,087)	<b>(896)</b>	* מזה: הפרשה להפסדי אשראי שלא נכללת בהון הפיקוחי
	271,957	279,850	<b>269,982</b>	אשראי לציבור, נטו
	2,561	2,620	<b>2,265</b>	אשראי לממשלות
	153	149	<b>157</b>	השקעה בחברות כלולות*
				* מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שעולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי, שאינן עולות על סף הפחתה
	138	136	<b>139</b>	בניינים וציוד
	3,363	3,349	<b>3,303</b>	
	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין*
	-	-	-	* מזה: מוניטין
6	-	-	-	* מזה: נכסים בלתי מוחשיים אחרים
	11,916	13,974	<b>12,262</b>	נכסים בגין מכשירים נגזרים
	5,953	5,684	<b>5,752</b>	נכסים אחרים*
	3,742	3,561	<b>3,725</b>	* מזה: נכסי מס נדחה**
13	-	-	-	** מזה: נכסי מס נדחה המיוחסים להפרשי עיתוי מעל 10% מהון עצמי רובד 1
8	45	48	<b>44</b>	** מזה: נכסי מס נדחה, למעט אלו המיוחסים להפרשי עיתוי
	3,697	3,513	<b>3,681</b>	** מזה: נכסי מס נדחה אחרים
	-	-	-	* מזה: עודף יעודה על עתודה
	2,211	2,123	<b>2,027</b>	* מזה: נכסים אחרים נוספים
	448,105	434,905	<b>445,847</b>	סך-כל הנכסים

טבלה ג.7: הרכב המאזן הפיקוחי תוך ציון הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי (המשך)

הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרץ 2016	ליום 31 במרץ 2017	
	מאזן פיקוחי מאוחד במיליוני ש"ח			
				<b>התחייבויות והון</b>
	338,502	321,576	<b>337,518</b>	פיקדונות הציבור
	4,377	3,817	<b>4,199</b>	פיקדונות מבנקים
	345	431	<b>489</b>	פיקדונות הממשלה
	484	511	<b>98</b>	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
	33,560	36,836	<b>31,171</b>	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים*
	8,073	8,912	<b>7,901</b>	* מזה: כתבי התחייבות נדחים שאינם מוכרים כהון פיקוחי
	9,447	10,618	<b>8,134</b>	* מזה: כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון פיקוחי**
א11	-	-	-	** מזה: כשירים כרכיבי הון פיקוחי
ב11	9,447	10,618	<b>8,134</b>	** מזה: אינם כשירים כרכיבי הון פיקוחי וכפופים להוראות מעבר
	12,587	15,401	<b>12,815</b>	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים*
10	18	6	<b>32</b>	* מזה: בגין סיכון האשראי העצמי
	24,025	22,810	<b>24,479</b>	התחייבויות אחרות
12	560	570	<b>534</b>	* מזה: הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת בהון רובד 2
	-	-	-	* מזה: התחייבות בגין מס נדחה המיוחסת לפנסיה
7	-	-	-	* מזה: התחייבות בגין מס נדחה בגין נכסים בלתי מוחשיים
	413,880	401,382	<b>410,769</b>	סך-כל ההתחייבויות

טבלה ג.7: הרכב המאזן הפיקוחי תוך ציון הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי (המשך)

הפניות לרכיבי ההון הפיקוחי	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 במרץ 2016	ליום 31 במרץ 2017	
	מאזן פיקוחי מאוחד במיליוני ש"ח			
	34,047	33,336	<b>34,909</b>	הון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי*
	34,047	33,336	<b>34,909</b>	* מזה: הון מניות רגילות ופרמיה, עודפים, הפסד כולל אחר וקרנות הון**
1	1,334	1,332	<b>1,334</b>	** מזה: הון מניות רגילות
2	6,812	6,796	<b>6,812</b>	** מזה: פרמיה על מניות רגילות
3	26,667	25,281	<b>27,393</b>	** מזה: עודפים
א4	(840)	(154)	<b>(705)</b>	** מזה: הפסד כולל אחר מצטבר***
	355	372	<b>495</b>	*** מזה: התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הון
9	(2)	(3)	<b>(1)</b>	*** מזה: הפסדים נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים
	(33)	(8)	<b>(47)</b>	*** מזה: התאמות מתרגום, נטו לאחר השפעת גידורים
ב4	74	81	<b>75</b>	** מזה: קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
	-	-	-	* מזה: הון מניות בכורה
	-	-	-	** מזה: כשירים כרכיבי הון פיקוחי
	-	-	-	** מזה: אינם כשירים כרכיבי הון פיקוחי וכפופים להוראות מעבר
	-	-	-	* מזה: מכשירים הוניים אחרים
	-	-	-	** מזה: כשירים כרכיבי הון פיקוחי
	-	-	-	** מזה: אינם כשירים כרכיבי הון פיקוחי וכפופים להוראות מעבר
	178	187	<b>169</b>	זכויות שאינן מקנות שליטה*
5	116	124	<b>81</b>	* מזה: זכויות שאינן מקנות שליטה שניתן לייחס להן עצמי רובד 1
	-	-	-	* מזה: זכויות שאינן מקנות שליטה שניתן לייחס להן רובד 1 נוסף
	-	-	-	* מזה: זכויות שאינן מקנות שליטה שניתן לייחס להן רובד 2
	62	63	<b>88</b>	* מזה: זכויות שאינן מקנות שליטה שלא ניתן לייחס להן הפיקוחי
	34,225	33,523	<b>35,078</b>	סך-כל ההון
	448,105	434,905	<b>445,847</b>	סך-כל ההתחייבויות וההון

טבלה ג.8: דוח תזרים של תנועות ברכיבי ההון הפיקוחי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017				
הון עצמי רובד 1	הון רובד 1 נוסף	סך הון רובד 1	הון רובד 2	סך ההון
במיליוני ש"ח				
35,045	1,465	36,510	11,609	48,119
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016				
<b>שינוי ברכיבי ההון</b>				
-	-	-	-	-
הון מניות רגילות				
-	-	-	-	-
פרמיה על מניות רגילות				
767	-	767	-	767
רווח נקי לתקופה המיוחס לבעלי המניות של הבנק				
(41)	-	(41)	-	(41)
דיבידנד				
1	-	1	-	1
השפעת אימוץ כללי חשבונאות בנושא זכויות עובדים שנכללה בעודפים*				
140	-	140	-	140
רווחים שטרם מומשו מהתאמות של ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן				
1	-	1	-	1
רווחים שטרם מומשו בגין גידורי תזרים מזומנים				
(14)	-	(14)	-	(14)
התאמות מתרגום של יחידות אוטונומיות המוחזקות בחו"ל				
1	-	1	-	1
הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות				
-	-	-	-	-
תקבולים על חשבון מניות וסכומים שהתקבלו תמורת אופציות לרכישת מניות				
(73)	-	(73)	-	(73)
השפעת אימוץ כללי חשבונאות בנושא זכויות עובדים שנכללה ברווח כולל אחר*				
-	-	-	-	-
השפעת תוכנית ההתייעלות שנכללה ברווח כולל אחר				
(38)	-	(38)	-	(38)
התאמות בגין השפעת תוכנית ההתייעלות				
(35)	-	(35)	-	(35)
זכויות שאינן מקנות שליטה בהון המניות של חברות בת שאוחדו*				
-	-	-	-	-
אחר				
709	-	709	-	709
סך השינוי לפני התאמות פיקוחיות וניכויים				
<b>שינוי בהשפעת התאמות פיקוחיות וניכויים</b>				
-	-	-	-	-
מוניטין ונכסים לא מוחשיים				
8	-	8	-	8
מסים נדחים שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי*				
-	-	-	-	-
מסים נדחים המיוחסים להפרשי עיתוי (מעל 10% מהון עצמי רובד 1)*				
-	-	-	-	-
קרן פנסיות עם הטבות מוגדרות הרשומה כנכס במאזן				
-	-	-	-	-
סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין תזרים מזומנים				
-	-	-	-	-
של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן*				
-	-	-	-	-
גידול בהון הנובע מחשיפות איגון				
15	-	15	-	15
רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההגון של				
התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של הבנק*				
-	-	-	-	-
השקעה עצמית במניות רגילות (המוחזקת באופן ישיר או עקיף)*				

\* לאחר התאמות, כנדרש בהוראות המעבר בהוראה 299.

טבלה ג.8: דוח תזרים של תנועות ברכיבי ההון הפיקוחי (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017					
הון עצמי רובד 1	הון רובד 1 נוסף	סך הון רובד 1	הון רובד 2	סך ההון	
במיליוני ש"ח					
-	-	-	-	-	החזקות צולבות הדדיות במניות רגילות של תאגידים פיננסיים
-	-	-	-	-	השקעות בהון מניות של תאגידים פיננסיים כאשר ההשקעה אינה עולה על 10% מהון התאגיד הפיננסי
-	-	-	-	-	השקעות בהון מניות של תאגידים פיננסיים כאשר ההשקעה עולה על 10% מהון התאגיד הפיננסי
-	-	-	-	-	ניכוי סף - הסכום העולה על 15% מהון עצמי רובד 1
-	-	-	-	-	אחרים
<b>23</b>	-	<b>23</b>	-	<b>23</b>	סך-הכל שינוי בהתאמות הפיקוחיות והניכויים
-	(244)	(244)	(1,069)	(1,313)	קיטון במכשירי הון פיקוחי
-	-	-	-	-	מכשירי הון שהונפקו
-	-	-	(2)	(2)	שינוי בהפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המת"יחס
-	-	-	-	-	אחר
<b>35,731</b>	<b>1,221</b>	<b>36,952</b>	<b>10,538</b>	<b>47,490</b>	יתרה ליום 31 במרץ 2017

טבלה ג.8: דוח תזרים של תנועות ברכיבי ההון הפיקוחי (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2016				
הון עצמי רוברד 1	הון רוברד 1 נוסף	סך הון רוברד 1	הון רוברד 2	סך ההון
במיליוני ש"ח				
33,246	1,709	34,955	14,593	49,548
תרתה ליום 31 בדצמבר 2015				
<b>שינוי ברכיבי ההון</b>				
3	-	3	-	3
הון מניות רגילות				
31	-	31	-	31
פרמיה על מניות רגילות				
674	-	674	-	674
רווח נקי לתקופה המיוחס לבעלי המניות של הבנק				
(117)	-	(117)	-	(117)
דיבידנד				
2	-	2	-	2
השפעת אימוץ כללי חשבונאות בנושא זכויות עובדים שנכללה בעודפים*				
(79)	-	(79)	-	(79)
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות של ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן				
1	-	1	-	1
רווחים שטרם מומשו בגין גידורי תזרים מזומנים				
-	-	-	-	-
התאמות מתרגום של יחידות אוטונומיות המוחזקות בחו"ל				
(32)	-	(32)	-	(32)
הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות				
-	-	-	-	-
תקבולים על חשבון מניות וסכומים שהתקבלו תמורת אופציות לרכישת מניות				
(174)	-	(174)	-	(174)
השפעת אימוץ כללי חשבונאות בנושא זכויות עובדים שנכללה ברווח כולל אחר*				
(24)	-	(24)	-	(24)
זכויות שאינן מקבולות שליטה בהון המניות של חברות בת שאוחדו*				
-	-	-	-	-
אחר				
285	-	285	-	285
סך השינוי לפני התאמות פיקוחיות וניכויים				
<b>שינוי בהשפעת התאמות פיקוחיות וניכויים</b>				
-	-	-	-	-
מוניטין ונכסים לא מוחשיים				
10	-	10	-	10
מסים נדחים שמיושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי*				
(89)	-	(89)	-	(89)
מסים נדחים המיוחסים להפרשי עיתוי (מעל 10% מהון עצמי רוברד 1)*				
-	-	-	-	-
קרן פנסיות עם הטבות מוגדרות הרשומה כנכס במאזן				
-	-	-	-	-
סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן*				
-	-	-	-	-
גידול בהון הנובע מחשיפות איגוח				
(3)	-	(3)	-	(3)
רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של הבנק*				
11	-	11	-	11
השקעה עצמית במניות רגילות (המוחזקת באופן ישיר או עקיף)*				

\* לאחר התאמות, כנדרש בהוראות המעבר בהוראה 299.

טבלה ג.8: דוח תזרים של תנועות ברכיבי ההון הפיקוחי (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2016					
הון עצמי רובד 1	הון רובד 1 נוסף	סך הון רובד 1	הון רובד 2	סך ההון	
במיליוני ש"ח					
-	-	-	-	-	החזקות צולבות הדדיות במניות רגילות של תאגידים פיננסיים
-	-	-	-	-	השקעות בהון מניות של תאגידים פיננסיים כאשר ההשקעה אינה עולה על 10% מהון התאגיד הפיננסי
-	-	-	-	-	השקעות בהון מניות של תאגידים פיננסיים כאשר ההשקעה עולה על 10% מהון התאגיד הפיננסי
-	-	-	-	-	ניכוי סף - הסכום העולה על 15% מהון עצמי רובד 1
-	-	-	-	-	אחרים
(71)	-	(71)	-	(71)	סך-הכל שינוי בהתאמות הפיקוחיות והניכויים
-	(244)	(244)	(1,525)	(1,769)	קיטון במכשירי הון פיקוחי
-	-	-	-	-	מכשירי הון שהונפקו
-	-	-	(56)	(56)	שינוי בהפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
-	-	-	-	-	אחר
33,602	1,465	35,067	13,012	48,079	יתרה ליום 31 במרץ 2016

טבלה ג.8: דוח תזרים של תנועות ברכיבי ההון הפיקוחי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016				
הון עצמי רובד 1	הון רובד 1 נוסף	סך הון רובד 1	הון רובד 2	סך ההון
במיליוני ש"ח				
33,246	1,709	34,955	14,593	49,548
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015				
<b>שינוי ברכיבי ההון</b>				
5	-	5	-	5
הון מניות רגילות				
47	-	47	-	47
פרמיה על מניות רגילות				
2,628	-	2,628	-	2,628
רווח נקי לתקופה המיוחס לבעלי המניות של הבנק				
(685)	-	(685)	-	(685)
דיבידנד				
2	-	2	-	2
השפעת אימוץ כללי חשבונאות בנושא זכויות עובדים שנכללה בעודפים*				
(96)	-	(96)	-	(96)
הפסדים שטרם מומשו מהתאמות של ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן				
2	-	2	-	2
רווחים שטרם מומשו בגין גידורי תזרים מזומנים				
(25)	-	(25)	-	(25)
התאמות מתרגום של יחידות אוטונומיות המוחזקות בחו"ל				
(39)	-	(39)	-	(39)
הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות				
-	-	-	-	-
תקבולים על חשבון מניות וסכומים שהתקבלו תמורת אופציות לרכישת מניות				
(104)	-	(104)	-	(104)
השפעת אימוץ כללי חשבונאות בנושא זכויות עובדים שנכללה ברווח כולל אחר*				
(762)	-	(762)	-	(762)
השפעת תוכנית ההתייעלות שנכללה ברווח כולל אחר				
762	-	762	-	762
התאמות בגין השפעת תוכנית ההתייעלות				
(32)	-	(32)	-	(32)
זכויות שאינן מקנות שליטה בהון המניות של חברות בת שאוחדו*				
-	-	-	-	-
אחר				
1,703	-	1,703	-	1,703
סך השינוי לפני התאמות פיקוחיות וניכויים				
<b>שינוי בהשפעת התאמות פיקוחיות וניכויים</b>				
-	-	-	-	-
מוניטין ונכסים לא מוחשיים				
8	-	8	-	8
מסים נדחים שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי*				
(89)	-	(89)	-	(89)
מסים נדחים המיוחסים להפרשי עיתוי (מעל 10% מהון עצמי רובד 1)*				
-	-	-	-	-
קרן פנסיות עם הטבות מוגדרות הרשומה כנכס במאזן				
1	-	1	-	1
סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן*				
-	-	-	-	-
גידול בהון הנובע מחשיפות איגוח				
4	-	4	-	4
רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של הבנק*				
(20)	-	(20)	-	(20)
השקעה עצמית במניות רגילות (המוחזקת באופן ישיר או עקיף)*				

\* לאחר התאמות, כנדרש בהוראות המעבר בהוראה 299.



## טבלה ג.8: דוח תזרים של תנועות ברכיבי ההון הפיקוחי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016				
הון עצמי רוברד 1	הון רוברד 1 נוסף	סך הון רוברד 1	הון רוברד 2	סך ההון
במיליוני ש"ח				
-	-	-	-	-
החזקות צולבות הדדיות במניות רגילות של תאגידים פיננסיים				
-	-	-	-	-
השקעות בהון מניות של תאגידים פיננסיים כאשר ההשקעה אינה עולה על 10% מהון התאגיד הפיננסי				
-	-	-	-	-
השקעות בהון מניות של תאגידים פיננסיים כאשר ההשקעה עולה על 10% מהון התאגיד הפיננסי				
-	-	-	-	-
ניכוי סף - הסכום העולה על 15% מהון עצמי רוברד 1				
-	-	-	-	-
אחרים				
(96)	-	(96)	-	(96)
סך-הכל שינוי בהתאמות הפיקוחיות והניכויים				
-	(244)	(244)	(2,696)	(2,940)
קיטון במכשירי הון פיקוחי				
-	-	-	-	-
מכשירי הון שהונפקו				
-	-	-	(288)	(288)
שינוי בהפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס				
-	-	-	-	-
אחר				
35,045	1,465	36,510	11,609	48,119
יתרה ליום 31 בדצמבר 2016				

השינויים ברכיבי ההון הפיקוחי ברבעון הראשון בשנת 2017 נובעים בעיקר מרווח נקי לתקופה בסך של 767 מיליוני ש"ח, שקוזז על-ידי חלוקת דיבידנד בסך של 41 מיליוני ש"ח, מרווחים שטרם מומשו מניירות-ערך זמינים למכירה בסך 140 מיליוני ש"ח ומקיטון במכשירי הון פיקוחי בסך של 1,313 מיליוני ש"ח. נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 ואילך.

השינויים ברכיבי ההון הפיקוחי ברבעון הראשון בשנת 2016 נובעים בעיקר מרווח נקי לתקופה בסך של 674 מיליוני ש"ח, שקוזז על-ידי חלוקת דיבידנד בסך של 117 מיליוני ש"ח ומקיטון במכשירי הון פיקוחי בסך של 1,769 מיליוני ש"ח בשל השפעת הירידה בתקרת ההכרה במכשירים מ-70% ל-60% על-פי הוראות המעבר.

השינויים ברכיבי ההון הפיקוחי בשנת 2016 נובעים בעיקר מרווח נקי לתקופה בסך של 2,628 מיליוני ש"ח, שקוזז על-ידי חלוקת דיבידנד בסך של 685 מיליוני ש"ח והפסדים שטרם מומשו מניירות-ערך זמינים למכירה בסך 96 מיליוני ש"ח ומקיטון במכשירי הון פיקוחי בסך של 2,940 מיליוני ש"ח. נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 ואילך.

## הלימות ההון

### גישת הבנק להערכת הלימות ההון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 2 ו-3 כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 2011-2012 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות.

הוראות באזל 2 מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך 1 - כולל את אופן חישוב דרישות ההון המזערי הפיקוחי בגין סיכונים האשראי, הסיכון התפעולי וסיכון השוק.
- נדבך 2 - מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכונים נזילות, סיכונים סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שיבוצע על-ידי הפיקוח על הבנקים.
- נדבך 3 - משמעת שוק. נדבך זה קובע את האופן וההיקף של המידע שיוצג במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשוף אליהם. במסגרת נדבך זה נדרש מתן מידע כמותי ומידע איכותי כדי לאפשר לגורמי השוק להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.

להרחבה בנושא יישום הוראות ניהול בנקאי תקין ודרישות אחרות של הפיקוח על הבנקים בנושא הלימות ההון ולהרחבה בנושא ניהול הלימות ההון ראה [דוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#).

## יעד הלימות ההון מ.ג.

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר יחסי הון מינימליים נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מינימלי של 13.5% וזאת, עד ליום 1 בינואר 2017. בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2015 מתווספת ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינם 10.2% ו-13.7%, בהתאמה.

ביום 20 באפריל 2015 החליט דירקטוריון הבנק להגדיל את יעד יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק באופן, שמיום 31 בדצמבר 2017 הוא יעמוד על 10.75%.

## יישום והשפעה של הוראות רגולטוריות חדשות העוסקות בנושאי מדידה והלימות הון: התייעלות תפעולית

בחודש ינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: "המכתב"). בהתאם למכתב, דירקטוריון תאגיד בנקאי יתווה תוכנית רב-שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התוכנית לתקופה של עד חמש שנים בקו ישר לעניין חישוב יחסי הלימות ההון ויחס המינוף. בחודש אוקטובר 2016 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית התייעלות שעלותה בניכוי השפעת המס מוערכת בסך של 762 מיליוני ש"ח, נזקפה להון. השפעת עלויות תוכנית התייעלות על יחסי הלימות ההון, המוערכת בכ-0.26% למועד הדיווח, נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 ואילך.

בהמשך למכתב האמור, בחודש מרץ 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן", אשר מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כוח אדם, גם אפשרויות לצמצום עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה וההנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי (להלן: התייעלות בתחום הנדל"ן).

במסגרת זאת, על מנת לעודד יישום תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן, הפיקוח יאשר לבנקים הקלות בנושא הלימות הון.

בהתאם לטיטת המכתב הנוסף, יוארך תוקפו של המכתב המקורי עד ליום 30 ביוני 2018.

## דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים (תחולה מיום 1 בינואר 2017)

הפיקוח על הבנקים פרסם חוזר בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים" (להלן: "החוזר"). החוזר מתקן את הוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו-204 במטרה להתאימן להמלצות ועדת באזל בכל הקשור לדרישות הון בגין חשיפות של תאגידים בנקאיים לצדדים נגדיים מרכזיים. החוזר מפרט את ההנחיות החדשות, אשר חלות על חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים הנגרמות מנגזרי OTC, עסקות נגזרים סחירים בבורסה ועסקות מימון ניירות-ערך. ההנחיות מבדילות בין צד נגדי מרכזי שאינו כשיר לבין צד נגדי מרכזי כשיר, כאשר לאחרון נקבעו דרישות הון מופחתות. ההנחיות מסדירות, בין היתר, את סוגי החשיפות הבאים:

- חשיפות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לצד נגדי מרכזי. ככלל, לחשיפות אלה יש לייחס משקל סיכון של 2% (לעומת ערך חשיפה אפס ערב התיקון)
- חשיפות של תאגיד בנקאי ללקוח הפעיל בבורסה. על-פי התיקון יש לחשב את דרישת ההון לחשיפות אלה כאילו מדובר בעסקה דו-צדדית, לרבות הקצאת הון בגין סיכון CVA.
- חשיפות של תאגיד בנקאי לקוח הפועל באמצעות חבר מסלקה
- העברות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לקרן הסיכונים
- ביטחונות שהפקיד תאגיד בנקאי אצל חבר מסלקה או אצל צד נגדי מרכזי
- חשיפות לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר ישוקללו בהתאם למשקל הסיכון הרלוונטי לצד הנגדי בעוד העברות לקרן סיכונים ישוקללו ב-1,250%.

האמור בחוזר חל מיום 1 בינואר 2017, כאשר עד ליום 30 ביוני 2017 ניתן להתייחס לבורסה בתל-אביב כצד נגדי מרכזי כשיר.

ביום 28 בדצמבר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב המציין כי על אף האמור לעיל, חישוב סכום החשיפה בגין לקוחות הפעילים בבורסה המעו"ף ימשיך להיות על-פי גישת התרחישים.

ההשפעה של אימוץ החוזר במועד הדיווח אינה מהותית, בהנחה שהבורסה בישראל היא צד כשיר.

באם הבורסה לניירות-ערך בישראל לא תוכר כצד נגדי מרכזי כשיר, אומדן ההשפעה במועד הדיווח הינו ירידה של כ-0.2% ביחס הון עצמי רובד 1.

## מדדת חשיפות הסיכון ודרישות ההון

מדדת החשיפות לסיכונים השונים עשויה להשתנות בין היתר בהתאם להיקף התיק, איכותו, שינויים מתודולוגיים ורגולטוריים ושינויים בשערי חליפין. הגדרת החשיפה: דיווח כספי על-פי תקני חשבונאות מקובלים, בהתאמות הנדרשות להוראות ניהול בנקאי תקין לחישוב דרישות ההון. קביעת ההון הפיקוחי או צורכי ניהול החשיפות הפנימי של הבנק. חשיפות הסיכון המוצגות להלן מבוססות על הכללים שהוגדרו לצורך חישוב ההון הפיקוחי הדרוש על מנת לתמוך בסיכונים אלו.

טבלה ג.9: מידע על רכיבי הסיכון ודרישות ההון הרגולטוריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי (כאמור בהוראות נב"ת 201 עד 209)

31 בדצמבר 2016		31 במרץ 2016		31 במרץ 2017		
דרישות הון <sup>(1)</sup>	נכסי סיכון	דרישות הון <sup>(1)</sup>	נכסי סיכון	דרישות הון <sup>(1)</sup>	נכסי סיכון	
במיליוני ש"ח						
<b>סיכון אשראי</b>						
209	1,649	247	1,959	<b>202</b>	<b>1,477</b>	חובות של ריבוניות
363	2,863	407	3,233	<b>388</b>	<b>2,835</b>	חובות של ישויות סקטור ציבורי
805	6,357	706	5,607	<b>965</b>	<b>7,044</b>	חובות של תאגידים בנקאיים
15,029	118,620	16,047	127,461	<b>15,942</b>	<b>116,368</b>	חובות של תאגידים
5,854	46,207	8,014	63,656	<b>6,274</b>	<b>45,796</b>	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
5,956	47,005	5,834	46,337	<b>6,567</b>	<b>47,934</b>	חשיפות קמעונאיות ליחידים
928	7,323	942	7,483	<b>1,077</b>	<b>7,859</b>	הלוואות לעסקים קטנים
4,851	38,288	4,701	37,337	<b>5,309</b>	<b>38,751</b>	הלוואות לדיור
12	96	12	94	<b>12</b>	<b>91</b>	איגוח
2,303	18,180	2,420	19,222	<b>2,439</b>	<b>17,806</b>	נכסים אחרים
450	3,551	578	4,588	<b>555</b>	<b>4,049</b>	סיכון CVA
36,760	290,139	39,908	316,977	<b>39,730</b>	<b>290,010</b>	סך-הכולל בגין סיכון אשראי
617	4,866	645	5,120	<b>709</b>	<b>5,174</b>	סיכונים שוק
2,961	23,374	2,867	22,772	<b>3,222</b>	<b>23,517</b>	סיכון תפעולי
40,338	318,379	43,420	344,869	<b>43,661</b>	<b>318,701</b>	סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
	35,045		33,602		<b>35,731</b>	הון עצמי רובד 1
	36,510		35,067		<b>36,952</b>	הון רובד 1
	48,119		48,079		<b>47,490</b>	הון כולל
באחוזים						
11.01%		9.74%		<b>11.21%</b>		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי הסיכון
11.47%		10.17%		<b>11.59%</b>		יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון
15.11%		13.94%		<b>14.90%</b>		יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון
<sup>(2)</sup> 9.17%		<sup>(2)</sup> 9.09%		<sup>(2)</sup> <b>10.20%</b>		יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי הפיקוח על הבנקים
<sup>(2)</sup> 12.67%		<sup>(2)</sup> 12.59%		<sup>(2)</sup> <b>13.70%</b>		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי הפיקוח על הבנקים

(1) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי הפיקוח על הבנקים בשיעור של 13.7% ליום 31 במרץ 2017, 12.67% ליום 31 בדצמבר 2016 ו-12.59% ליום 31 במרץ 2016. הגישות הנהוגות בבנק לגבי קטגוריות הסיכון המרכזיות, לצורך חישוב ההון הפיקוחי הן: הגישה הסטנדרטית (מיושם בסיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכון תפעולי וסיכון איגוח) גישת החשיפה הנוכחית (סיכון אשראי צד נגדי) וחישוב על-פי משקולות הסיכון שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין (משמש לחישוב בנכסים אחרים).

(2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש יחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינם 9% ו-12.5% בהתאמה והחל מיום 1 בינואר 2017 הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017.

טבלה ג.10: נכסי סיכון בחלוקה למגזרי פעילות פיקוחיים מ.ג.

31 במרץ 2017											
סך-הכל	אחר	פעילות עסקית - חוי"ל	אנשים פרטיים - חוי"ל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
במיליוני ש"ח											
<b>סיכון אשראי</b>											
269,479	3,568	-	-	21,438	4,507	52,888	35,248	66,193	2,461	83,176	פעילות בישראל
20,531	-	19,406	1,125	-	-	-	-	-	-	-	פעילות בחו"ל
290,010	3,568	19,406	1,125	21,438	4,507	52,888	35,248	66,193	2,461	83,176	סך-הכל נכסי סיכון אשראי
5,174	-	-	-	5,174	-	-	-	-	-	-	סיכון שוק
23,517	1,286	1,051	287	2,279	405	2,847	1,633	5,446	483	7,800	סיכון תפעולי
318,701	4,854	20,457	1,412	28,891	4,912	55,735	36,881	71,639	2,944	90,976	סך-הכל נכסי סיכון
31 במרץ 2016											
סך-הכל	אחר	פעילות עסקית - חוי"ל	אנשים פרטיים - חוי"ל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
במיליוני ש"ח											
<b>סיכון אשראי</b>											
290,189	4,070	-	-	17,983	5,599	78,525	37,728	60,957	3,204	82,123	פעילות בישראל
26,788	-	24,740	2,048	-	-	-	-	-	-	-	פעילות בחו"ל
316,977	4,070	24,740	2,048	17,983	5,599	78,525	37,728	60,957	3,204	82,123	סך-הכל נכסי סיכון אשראי
5,120	-	-	-	5,120	-	-	-	-	-	-	סיכון שוק
22,772	1,362	1,053	662	2,248	430	3,000	1,715	4,601	501	7,200	סיכון תפעולי
344,869	5,432	25,793	2,710	25,351	6,029	81,525	39,443	65,558	3,705	89,323	סך-הכל נכסי סיכון
31 בדצמבר 2016											
סך-הכל	אחר	פעילות עסקית - חוי"ל	אנשים פרטיים - חוי"ל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית	
במיליוני ש"ח											
<b>סיכון אשראי</b>											
268,081	3,920	-	-	19,914	4,599	54,938	35,795	62,471	2,567	83,877	פעילות בישראל
22,058	-	20,712	1,346	-	-	-	-	-	-	-	פעילות בחו"ל
290,139	3,920	20,712	1,346	19,914	4,599	54,938	35,795	62,471	2,567	83,877	סך-הכל נכסי סיכון אשראי
4,866	-	-	-	4,866	-	-	-	-	-	-	סיכון שוק
23,374	1,324	1,251	339	2,822	435	3,002	1,617	4,700	437	7,447	סיכון תפעולי
318,379	5,244	21,963	1,685	27,602	5,034	57,940	37,412	67,171	3,004	91,324	סך-הכל נכסי סיכון

**תנועה בנכסים משוקללים בסיכון במהלך התקופה מ.ג.**  
טבלה ג.11: דוח תנועות בנכסים משוקללים בסיכון במהלך התקופה מ.ג.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017			
סיכון אשראי	סיכון שוק	סיכון תפעולי	סך-הכל נכסי סיכון
במיליוני ש"ח			
290,139	4,866	23,374	318,379
2,022	308	143	2,473
(79)	-	-	(79)
(136)	-	-	(136)
(135)	-	-	(135)
(1,801)	-	-	(1,801)
290,010	5,174	23,517	318,701

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2016			
סיכון אשראי	סיכון שוק	סיכון תפעולי	סך-הכל נכסי סיכון
במיליוני ש"ח			
317,891	4,562	22,671	345,124
1,164	558	101	1,823
(196)	-	-	(196)
63	-	-	63
-	-	-	-
(1,945)	-	-	(1,945)
316,977	5,120	22,772	344,869

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016			
סיכון אשראי	סיכון שוק	סיכון תפעולי	סך-הכל נכסי סיכון
במיליוני ש"ח			
317,891	4,562	22,671	345,124
(13,647)	304	703	(12,640)
(10,006)	-	-	(10,006)
(41)	-	-	(41)
(3,315)	-	-	(3,315)
(743)	-	-	(743)
290,139	4,866	23,374	318,379

- (1) הקטגוריה "שינויים בהיקף התיק" מתייחסת לשינוי בגודל התיק למעט שינויים שנבעו משינוי באיכות התיק.
- (2) הקטגוריה "שינויים באיכות התיק" מתייחסת בעיקר לשינויים במשקל הסיכון של עסקות ולקוחות הנובעים משינויים בדירוג האשראי או סיווג.
- (3) הקטגוריה "שינויים במתודולוגיה ובמדיניות" מתייחסת בעיקר להשפעת שינויים בהוראות רגולטוריות ושינויים במתודולוגיה.
- (4) הקטגוריה "מכירות" כוללת השפעת מכירת הלוואות.

## יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים.

### טבלה ג.12: יחס המינוף

31 בדצמבר 2016	31 במרץ 2016	31 במרץ 2017	
			במיליוני ש"ח
			<b>בנתוני המאוחד</b>
*36,510	35,067	<b>*36,952</b>	הון רובד 1
*503,875	493,049	<b>*506,326</b>	סך החשיפות
			באחוזים
7.25%	7.11%	<b>7.30%</b>	יחס מינוף
6.00%	6.00%	<b>6.00%</b>	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

\* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס המינוף למועד הדיווח, המוערכת בכ-0.15% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017 ואילך.

### טבלה ג.13: השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף

31 בדצמבר 2016	31 במרץ 2016	31 במרץ 2017	
			במיליוני ש"ח
448,105	434,905	<b>445,847</b>	סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים
-	-	-	ההתאמות בגין השקעות ביישיות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים
-	-	-	ההתאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
(5,400)	(6,650)	<b>(643)</b>	התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים <sup>(1)</sup>
-	-	-	התאמות בגין עסקות מימון ניירות-ערך
58,390	61,541	<b>58,319</b>	התאמות בגין פריטים חוץ-מאזניים
2,780	3,253	<b>2,803</b>	התאמות אחרות
503,875	493,049	<b>506,326</b>	חשיפה לצורך יחס מינוף

(1) הנתונים ליום 31 במרץ 2017 כוללים השפעות יישום לראשונה של הוראה בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים", שיושמה החל מיום 1 בינואר 2017.

טבלה ג.14: גילוי על יחס המינוף

31 בדצמבר 2016	31 במרץ 2016	31 במרץ 2017	
במיליוני ש"ח/באחוזים			
<b>חשיפות מאזניות</b>			
438,614	424,165	<b>436,279</b>	נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקות מימון ניירות-ערך, אך לרבות ביטחונות)
(27)	(29)	<b>(35)</b>	סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1
438,587	424,136	<b>436,244</b>	סך חשיפות מאזניות (למעט בגין נגזרים ועסקות מימון ניירות-ערך)
<b>חשיפות בגין נגזרים</b>			
2,774	3,896	<b>7,218</b>	עלות השחלוף הקשורה לכל העסקות בגין נגזרים <sup>(1)</sup>
5,194	5,554	<b>5,713</b>	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקות בגין נגזרים
-	-	-	גילום ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור
(1,580)	(2,249)	<b>(1,439)</b>	ניכויים של נכסי חיבים בגין ביטחון משתנה במזומן שניתן בעסקות בנגזרים
-	-	-	רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על-ידי הלקוח
135	132	<b>127</b>	סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתבו
-	-	-	קיצוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכוי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו
6,523	7,333	<b>11,619</b>	סך חשיפות בגין נגזרים
<b>חשיפות בגין עסקות מימון ניירות-ערך</b>			
375	39	<b>144</b>	נכסים ברוטו בגין עסקות מימון ניירות-ערך (ללא קיצוזים), לאחר התאמות בגין עסקות שמתופלות כמכירה חשבונאית
-	-	-	סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו בגין עסקות מימון ניירות-ערך
-	-	-	חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי מרכזי בגין נכסי מימון ניירות-ערך
-	-	-	חשיפות בגין עסקות כסוכן
375	39	<b>144</b>	סך חשיפות בגין עסקות מימון ניירות-ערך
<b>חשיפות חוץ-מאזניות אחרות</b>			
170,005	183,915	<b>169,037</b>	חשיפה חוץ-מאזנית בערך נקוב ברוטו
(111,615)	(122,374)	<b>(110,718)</b>	התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי
58,390	61,541	<b>58,319</b>	פריטים חוץ-מאזניים
<b>הון וסך החשיפות</b>			
36,510	35,067	<b>36,952</b>	הון רובד 1
503,875	493,049	<b>506,326</b>	סך החשיפות
<b>יחס מינוף</b>			
7.25%	7.11%	<b>7.30%</b>	יחס מינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

(1) הנתונים ליום 31 במרץ 2017 כוללים השפעות יישום לראשונה של הוראה בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים", שיושמה החל מיום 1 בינואר 2017.

## ד. הערכת הסיכונים וניהולם

פעילותו של הבנק כרוכה בסיכונים הפיננסיים הבאים: סיכוני אשראי (לרבות סיכון ריכוזיות וסיכון צד נגדי), סיכוני שוק (לרבות סיכון שער חליפין וסיכון ריבית בתיק הבנקאי), סיכון השקעה (סיכון מניות ומרווחי אשראי) וסיכון הנזילות (לרבות סיכון המימון). סיכונים אחרים שאינם פיננסיים הם בעיקר סיכון הציות, הסיכון המשפטי והסיכונים התפעוליים. סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והינם: סיכון מוניטין, סיכון תחרות, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי, סיכון אסטרטגי וסיכון סביבתי.

הבנק הגדיר את הסיכונים הבאים כסיכונים מהותיים: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון השקעה, סיכון ציות, סיכון תפעולי, סיכון ריכוזיות, סיכון צד נגדי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכון מוניטין, סיכון אסטרטגי וסיכון רגולציה וחקיקה.

## מבנה וארגון מערך ניהול הסיכונים

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות בעלות חשיפה משמעותית לקבוצה. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בת בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המוטוויית על-ידי הדירקטוריון של כל חברה ואשר מוצגת בפני דירקטוריון הבנק. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם, כמפורט להלן. בקרה של הסיכונים ואמידת הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים מתבצעות על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת.

המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות בנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את דרישות המפקח בניהול הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי, וקובעות עקרונות יסוד לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים לזיהוי הסיכונים ולמדידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים.

תפיסת הבקרה ביחס לכל הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים בבנק היא של זיהוי ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות תיאבון הסיכון ובמגבלות נוספות שנקבעו בנהלים השונים, בשלושה מעגלי בקרה:

1. מעגל בקרה ראשון הכולל את היחידות העסקיות בחטיבות, לרבות חטיבות תמיכה ותפעול, שהם יוצרי/נוטלי הסיכונים, ואת יחידות הבקרה הפנימיות בחטיבות המספקות בקרה פנימית על יוצרי/נוטלי הסיכונים; הנהלת הקווים העסקיים נושאת באחריות הראשונית לניהול הסיכונים על בסיס שוטף ומטרתה לנהל את הסיכונים תוך חתירה להשגת המטרות האסטרטגיות והיעדים העסקיים, במסגרת תיאבון הסיכון שנקבע ובהתאם לנוהל הסיכון ולהוראות הרגולטוריות. הבקרות במעגל הראשון מעוגנות בנהלי העבודה;
2. מעגל בקרה שני הכולל את יחידות הבקרה בחטיבה לניהול סיכונים שהינה בלתי תלויה בחטיבות העסקיות, מעגל זה אחראי גם על הצגת תמונה כוללת של הסיכונים, גיבוש המתודולוגיות לאמידת הסיכונים ולהקצאת ההון הכלכלית, אמידת סיכון בלתי תלויה, ניתוח מידת ההלימה של המוצרים והפעילויות למסגרת תיאבון הסיכון וקיבולת הסיכון שהוגדרה על-ידי הדירקטוריון ותיקוף מודלים. במעגל השני פונקציות בקרה עצמאיות נוספות, כגון: חשבונות, יעוץ משפטי, מזכירות הבנק ומשאבי אנוש;
3. מעגל בקרה שלישי הכולל את מערך הביקורת הפנימית שפועלת באופן בלתי תלוי ואובייקטיבי. מטרתה, בין היתר, לסייע לארגון להשיג את מטרותיו באמצעות פיקוח ווידוא יישום של הנחיות הנהלה ודירקטוריון, והמלצות להפחתת סיכונים על-ידי שיפור בקרות.

דירקטוריון הבנק אחראי להתוויית אסטרטגיית הסיכון הכוללת ולפיקוח על מסגרת ניהול הסיכונים בקבוצה, ישירות או באמצעות הוועדה לניהול ובקרת סיכונים. עיקר תפקידי הדירקטוריון בנושא ניהול הסיכונים:

- קביעת מסגרת תיאבון הסיכון וקיבולת הסיכון של הקבוצה;
- אישור מדיניות ניהול סיכונים עקבית עם מסגרת תיאבון הסיכון, לרבות קביעת מסגרות הסיכון בתחומי הפעילות השונים ובמוקדי הסיכון העיקריים;
- אישור מסגרת תפיסת הבקרה בקבוצה ווידוא כי היא עונה על צורכי ניהול הסיכונים;
- הנחיית ההנהלה הבכירה בדבר ניהול הסיכונים באופן ברור, על בסיס המלצות צוות ההנהלה לניהול סיכונים בראשות המנכ"ל, ווידוא כי ההנהלה הבכירה נוקטת את הפעילויות הדרושות לזיהוי, מדידה, ניטור ובקרת הסיכונים;
- אישור המתודולוגיות לאמידת הסיכונים, לבקרתם ולהקצאת ההון הכלכלית בגינם;
- פיקוח ובקרה אחר יישום מדיניות ניהול הסיכונים כפי שנקבעה, בחינת פרופיל הסיכונים בפועל ובחינת התהליכים והפעולות שעל הבנק לקיים, על-מנת שימלא אחר כל ההוראות הרגולטוריות הנוגעות לניהול הסיכונים.



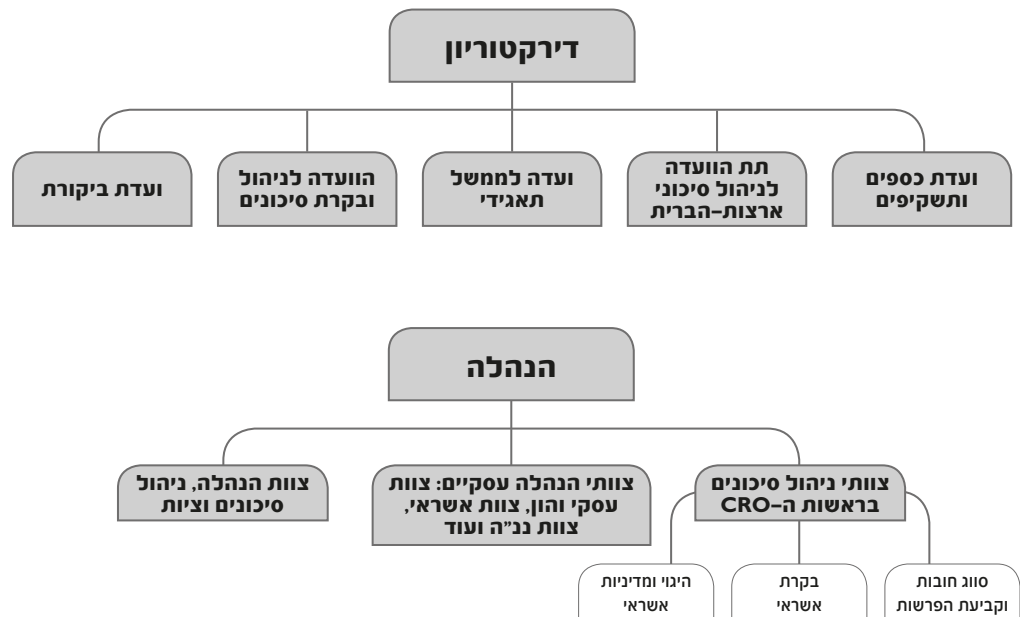
הנהלת הבנק לרבות הנהלת החטיבות אחראית לניבוי, הטמעה ויישום של מסגרת ניהול הסיכונים בקבוצה, ישירות או באמצעות הצוותים הפועלים מטעמה. עיקר תפקידי ההנהלה בנושא ניהול הסיכונים:

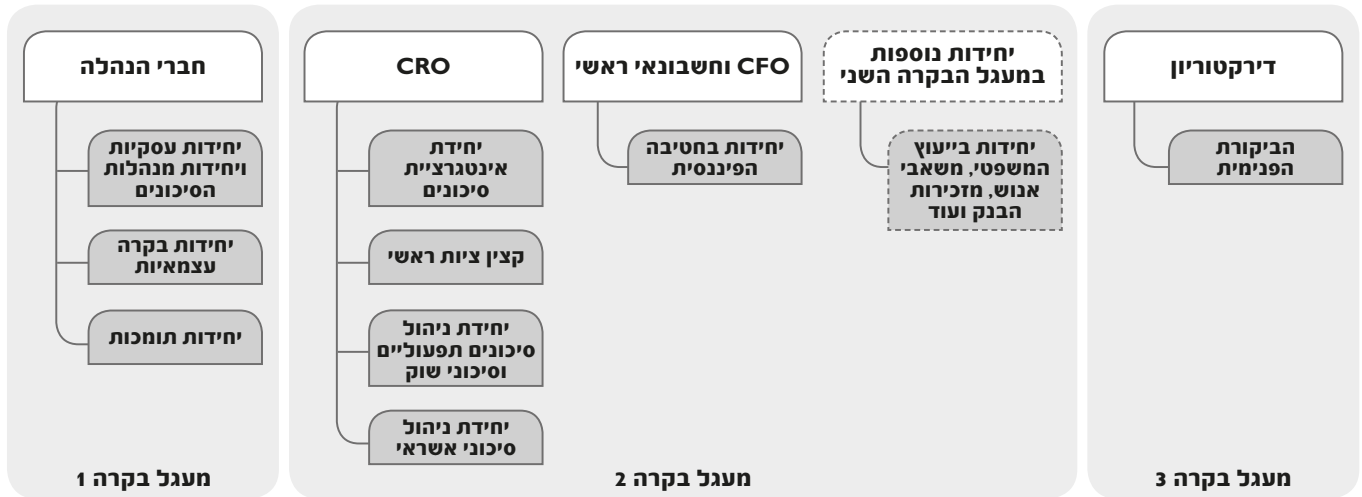
- עיצוב מדיניות ניהול סיכונים עקבית עם מסגרת תיאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון, לרבות מסגרות סיכון בתחומי הפעילות השונים ובמוקדי הסיכון העיקריים, והגשתה לאישור הדירקטוריון;
- מיסוד של נהלים ומסגרות סיכון התואמים למדיניות, שיטות עבודה נאותות לאמידת הסיכון ותהליכי קבלת החלטות מבוססי ניתוח תשואה/תועלת עסקית וסיכון וקבלת דיווחים מתאימים תוך וידוא ציות ליעדי המדיניות לניהול הסיכונים;
- וידוא קיומו של תהליך פנימי להערכת ההון ולקביעת יעדי הון העולים בקנה אחד עם פרופיל הסיכונים של התאגיד ועם סביבת הבקרה שלו;
- וידוא קיומם של משאבים נאותים לניהול הסיכונים בתאגיד לרבות מסגרת בקרת פנימיות וקיום מערכות בקרה ודיווח עצמאיות, יעילות ומקיפות בדבר הסיכונים.

מנהל הסיכונים הראשי (CRO) וחבר ההנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים הוא מר צ. כהן. הסיכונים הפיננסיים מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם. חברי ההנהלה העיקריים האחראים לניהול סיכונים אשראי הם מר י. אורבך מנהל החטיבה העסקית ומר ר. שטיין מנהל החטיבה הקמעונאית. חבר ההנהלה האחראי לניהול סיכונים השוק, ההשקעה והנזילות הוא מר ד. קולר מנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובנקאות בינלאומית. הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי היועץ המשפטי הראשי, עורך-דין א. מזור. הסיכון הטכנולוגי מנוהל על-ידי הגב' א. בן זאב מנהלת חטיבת הטכנולוגיה והמחשוב. הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי והסיכון הטכנולוגי, מנוהל על-ידי כל חבר ההנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו.

בחודש פברואר 2017 שונה מבנה צוותי ההנהלה וצוותי המשנה באופן המשפר את תהליכי העבודה והפיקוח של צוותי ההנהלה על הסיכונים וניהולם. המבנה החדש מתואר להלן.

טבלה ד.1: סכמה של ממשל ניהול הסיכונים וההון בבנק<sup>מ.ג</sup>





**ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים** – בבנק פועלת ועדה של הדירקטוריון לנושא ניהול סיכונים. ייעוד הוועדה הינו התוויית מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, לרבות קביעת מסגרות הסיכון בתחומי הפעילות השונים, בחינת פרופיל הסיכונים של הבנק, קיום בקרה אחר יישום מדיניות ניהול הסיכונים כפי שנקבעה ובחינת התהליכים והפעולות שעל הבנק לקיים, על-מנת שימלא אחר כל ההוראות הרגולטוריות הנוגעות לניהול הסיכונים. הוועדה לניהול ובקרת סיכונים של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון מקבלות דוח על הסיכונים וביצוע המדיניות שאושרה, לפחות אחת לרבעון.

**תת הוועדה לניהול סיכוני ארצות-הברית** – תת הוועדה הוקמה לצורך פיקוח על מדיניות ניהול הסיכונים של פעילות הבנק בארצות-הברית. תת הוועדה בוחנת את מדיניות ניהול הסיכונים של פעילות הבנק בארצות-הברית ומוודאת שפעילות הבנק בארצות-הברית מתבצעת במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים שנקבעה.

**ועדות דירקטוריון נוספות** – עוסקות בנושאים הקשורים לניהול הסיכונים. יצוינו בעיקר: ועדת כספים ותשקיפים, ועדה לממשל תאגידי וועדת הביקורת. להרחבה בנושא פעילות הדירקטוריון וועדותיו ראה [דוח ממשל תאגידי בדוחות הכספיים לשנת 2016](#).

**צוות הנהלה לניהול סיכונים וצוות בראשות המנכ"ל** – אחראי לעיצוב מדיניות לניהול הסיכון בבנק, מסגרות הסיכון ונהלי הדיווח והבקרה, וכן על בחינת פרופיל הסיכון הכולל של הבנק וההשפעה ההדדית בין סוגי וגורמי הסיכון השונים.

**צוותי הנהלה נוספים** – פועלים בתחומי הסיכון הייעודיים במסגרת המדיניות ובמגבלות הסיכון שנקבעו על-ידי הדירקטוריון וועדותיו. כמו-כן הוגדרו צוותים המתכנסים בהתקיים תנאים מסוימים ובהם צוות משברים פיננסיים וצוות חירום בנקאי.

**החטיבה לניהול סיכונים** – פעילויות החטיבה ותחומי אחריותה תואמים את האמור בניהול בנקאי תקין 310. יעדיה העיקריים של החטיבה הם: הטמעת תרבות ניהול וניטור סיכונים מתקדמת בקבוצת הבנק, שתתמוך בנטילת סיכונים באופן מושכל במטרה להשיא את רווחיות הקבוצה ברמת סיכון התואמת את תיאבון הסיכון, הגדרת מדיניות ניהול סיכונים וצוות ברמת הקבוצה, התואמת את מטרות הקבוצה ואת דרישות ועדת באזל והרגולציה המקומית הרלוונטית וכן בחינה וניטור פרופיל הסיכון הכולל של הבנק והתאמות לתאבון הסיכון שקבע הדירקטוריון.

החטיבה מוודאת את קיומם ואיכותם של התהליכים המרכזיים לניהול הסיכונים בקבוצה: זיהוי ואמידה של הסיכונים, קביעת מגבלות לקיבולת הסיכון ולתיאבון הסיכון, קביעת מנגנוני בקרה, ניטור הסיכונים ודיווח. החטיבה מובילה ומרכזת את תהליך ה-ICAAP (תהליך פנימי שנתי להערכת כמות ההון הנדרשת בשם לב לסיכונים) ושותפה בניהול ההון. החטיבה מורכבת מארבע יחידות ובראשן מנהל החטיבה במעמד חבר הנהלה: (1) יחידת ניהול סיכוני אשראי (2) יחידת ניהול סיכונים תפעוליים וסיכוני שוק (3) יחידת קצין ציות ראשי ואכיפת בניית-ערך ו- (4) יחידת אינטגרציית סיכונים.

**כמו-כן מפעילה החטיבה לניהול סיכונים מספר צוותים בראשות מנהל הסיכונים הראשי:**

**צוות הנהלה היגוי מדיניות אשראי** – הצוות מגבש את מדיניות האשראי של הבנק.

**צוות הנהלה בקרת אשראי** – הצוות דן בדוחות בקרת אשראי שנערכו ללוחים הגדולים בבנק הפועלים ולמדגמים מבוססי סיכון על כלל תיק האשראי של הבנק ובוחר את מהימנות דירוג האשראי, נאותות הסיווג והפרשות בקבוצה.

**צוות הנהלה לטיפול בסיווג חובות וקביעת הפרשה להפסדי אשראי – הצוות עוסק בגיבוש מתודולוגית הפרשה קבוצתית, גיבוש מדיניות ביצוע סיווגים והפרשות פרטניות, סיווג אשראי וקביעת הפרשות פרטניות להפסדי אשראי בכפוף למדרג הסמכויות.**

**צוות תיקוף –** באחריות הצוות: מעקב אחר סטאטוס התקדמות תוכנית תיקוף המודלים הנמצאים בשימוש ושיפורם, עבודות תיקוף שבוצעו בזיקה וכן מעקב ואישור מלאי המודלים המהותיים בשימוש.

להרחבה בנושא ניהול הסיכונים ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016 והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016.](#)

## **סיכון אשראי**

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי.

תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה.

להרחבה בנושא סיכון האשראי ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016 והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016 וכן פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 במרץ 2017.](#)

## חשיפות לסיכוני אשראי

טבלה ד.3: פילוח חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי ולפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי לפני הפרשה להפסדי אשראי<sup>(1)</sup>

31 במרץ 2017											
רובונויות	סקטור ציבורי	תאגידים בנקאיים	תאגידים	בביטחון נדל"ן מסחרי	קמעונאיות ליחידים	עסקים קטנים	הלוואות לדיור	איגוח	אחרים	חשיפת אשראי ברוטו <sup>(2)</sup>	חשיפת אשראי ממוצעת
במיליוני ש"ח											
68,232	3,123	9,661	89,748	33,495	64,676	10,615	69,510	-	-	349,060	351,856
53,397	688	6,709	3,385	23	-	-	-	-	-	64,202	62,203
154	1,598	3,623	8,508	154	49	16	-	-	-	14,102	11,585
חשיפות											
147	1,670	2,012	56,200	57,771	44,140	4,038	2,566	182	-	168,726	169,193
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,860	15,088
121,930	7,079	22,005	157,841	91,443	108,865	14,669	72,076	182	14,860	610,950	609,925
סך-הכל											
31 במרץ 2016											
רובונויות	סקטור ציבורי	תאגידים בנקאיים	תאגידים	בביטחון נדל"ן מסחרי	קמעונאיות ליחידים	עסקים קטנים	הלוואות לדיור	איגוח	אחרים	חשיפת אשראי ברוטו <sup>(2)</sup>	חשיפת אשראי ממוצעת
במיליוני ש"ח											
56,422	4,622	6,514	101,212	37,724	61,474	9,995	66,727	-	-	344,690	345,014
45,073	1,057	4,493	4,559	410	-	-	-	-	-	55,592	54,436
37	1,008	2,440	6,152	273	35	11	9	-	-	9,965	9,963
חשיפות											
412	1,915	2,217	65,983	55,947	50,471	3,852	2,496	188	-	183,481	187,270
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15,703	15,968
101,944	8,602	15,664	177,906	94,354	111,980	13,858	69,232	188	15,703	609,431	612,651
סך-הכל											
31 בדצמבר 2016											
רובונויות	סקטור ציבורי	תאגידים בנקאיים	תאגידים	בביטחון נדל"ן מסחרי	קמעונאיות ליחידים	עסקים קטנים	הלוואות לדיור	איגוח	אחרים	חשיפת אשראי ברוטו <sup>(2)</sup>	חשיפת אשראי ממוצעת
במיליוני ש"ח											
72,899	3,293	8,716	93,050	34,552	63,570	9,932	68,640	-	-	354,652	348,838
49,930	981	5,576	3,678	38	-	-	-	-	-	60,203	56,175
79	1,082	3,230	4,440	183	29	18	7	-	-	9,068	9,706
חשיפות											
163	2,159	2,134	60,336	56,287	42,440	3,713	2,235	192	-	169,659	178,506
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15,316	15,668
123,071	7,515	19,656	161,504	91,060	106,039	13,663	70,882	192	15,316	608,898	608,893
סך-הכל											

- (1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
- (2) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמה, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמה, על-ידי שימוש בערבויות) ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).
- (3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופיקדונות בבנקים מרכזיים, ולאחר ניכוי התחייבויות בגין עסקות במכשירים נגזרים הכפופים להסכמי CSA.
- (4) לא כולל את אגרות-החוב הנכללות בתיק הסחיר ולא כולל השקעות בהון של תאגידים פיננסיים.
- (5) שווי הוגן חיובי של נגזרים, לרבות תוספת (Add-On) המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג). הנתונים ליום 31 במרץ 2017 כוללים השפעות יישום לראשונה של הוראה בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים", שיושמה החל מיום 1 בינואר 2017.
- (6) כולל מזומנים, השקעות בתאגידים פיננסיים שלא הופחתו מההון, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציוד.

טבלה ד.4: סך החשיפות העיקריות למדינות זרות<sup>(1)</sup>

החשיפה המאזנית למדינות זרות ליום 31 במרץ 2017 הסתכמה ב-60.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-59.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016. החשיפה החוץ-מאזנית למדינות זרות ליום 31 במרץ 2017 הסתכמה ב-26.5 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-16.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2016. הבנק פועל על-פי מדיניות סדורה הקובעת מגבלות ותנאים המגדירים את החשיפה למדינות זרות.

ליום 31 במרץ				
2016		2017		
סך חשיפה	סך-ככל	סך חשיפה	סך-ככל	
החשיפה המאזנית <sup>(2)</sup>	החשיפה המאזנית <sup>(2)</sup>	החשיפה המאזנית <sup>(2)(3)(4)</sup>	החשיפה המאזנית <sup>(2)</sup>	החשיפה המאזנית <sup>(2)(3)(4)</sup>
במיליוני ש"ח				
				<b>המדינה</b>
8,922	23,335	<b>8,017</b>	<b>26,811</b>	ארצות-הברית
4,672	22,847	<b>15,690</b>	<b>19,728</b>	אירופה*
2,963	13,433	<b>2,758</b>	<b>14,129</b>	אחרות
16,557	59,615	<b>26,465</b>	<b>60,668</b>	סך-כל החשיפות למדינות זרות
337	536	<b>371</b>	<b>283</b>	מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIIGS: פורטוגל, אירלנד, איטליה, יוון וספרד
489	2,314	<b>906</b>	<b>1,567</b>	מזה: סך החשיפות למדינות LDC

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה.

חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

\* מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(1) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.

(3) יתרת החשיפה החוץ-מאזנית למדינות זרות כוללת סך של 13,344 מיליוני ש"ח בגין רכישת ביטוח לתיק ערבויות מכח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

טבלה ד.5: פיצול התיק לפי התקופה לפירעון ולפי סוגי חשיפות אשראי עיקריים<sup>(1)</sup>

31 במרץ 2017					
עד שנה	משנה עד חמש שנים	מעל 5 שנים	אחר	השפעת הסכמי קיזוז	חשיפת אשראי ברוטו <sup>(2)</sup>
במיליוני ש"ח					
166,336	76,159	106,565	-	-	349,060
28,892	26,802	8,508	-	-	64,202
10,206	8,297	6,658	-	(11,059)	14,102
36,772	125,868	6,086	-	-	168,726
2,628	-	-	12,232	-	14,860
<b>244,834</b>	<b>237,126</b>	<b>127,817</b>	<b>12,232</b>	<b>(11,059)</b>	<b>610,950</b>
הלוואות <sup>(3)</sup>					
אגרות-חוב <sup>(4)</sup>					
נגזרים <sup>(5)</sup>					
חשיפות חוץ-מאזניות אחרות					
נכסים אחרים <sup>(6)</sup>					
סך-הכל					
2016 במרץ 31					
עד שנה	משנה עד חמש שנים	מעל 5 שנים	אחר	השפעת הסכמי קיזוז	חשיפת אשראי ברוטו <sup>(2)</sup>
במיליוני ש"ח					
160,077	81,807	102,806	-	-	344,690
18,782	24,233	12,577	-	-	55,592
6,579	7,852	8,626	-	(13,092)	9,965
34,287	145,438	3,756	-	-	183,481
2,595	-	-	13,108	-	15,703
222,320	259,330	127,765	13,108	(13,092)	609,431
הלוואות <sup>(3)</sup>					
אגרות-חוב <sup>(4)</sup>					
נגזרים <sup>(5)</sup>					
חשיפות חוץ-מאזניות אחרות					
נכסים אחרים <sup>(6)</sup>					
סך-הכל					
31 בדצמבר 2016					
עד שנה	משנה עד חמש שנים	מעל 5 שנים	אחר	השפעת הסכמי קיזוז	חשיפת אשראי ברוטו <sup>(2)</sup>
במיליוני ש"ח					
172,576	76,632	105,444	-	-	354,652
25,889	24,008	10,306	-	-	60,203
6,032	7,781	6,929	-	(11,674)	9,068
39,310	126,281	4,068	-	-	169,659
2,738	-	-	12,578	-	15,316
246,545	234,702	126,747	12,578	(11,674)	608,898
הלוואות <sup>(3)</sup>					
אגרות-חוב <sup>(4)</sup>					
נגזרים <sup>(5)</sup>					
חשיפות חוץ-מאזניות אחרות					
נכסים אחרים <sup>(6)</sup>					
סך-הכל					

- (1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
- (2) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שיקול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על-ידי שימוש בערביות) ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).
- (3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופיקדונות בבנקים מרכזיים, ולאחר ניכוי התחייבויות בגין עסקות במכשירים נגזרים הכפופים להסכמי CSA.
- (4) לא כולל את אגרות-החוב הנכללות בתיק הסחיר ולא כולל השקעות בהון של תאגידים פיננסיים.
- (5) שווי הוגן חיובי של נגזרים לרבות תוספת (Add-On) המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג). הנתונים ליום 31 במרץ 2017 כוללים השפעות יישום לראשונה של הוראה בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים", שישמה החל מיום 1 בינואר 2017.
- (6) כולל מזומנים, השקעות בתאגידים פיננסיים שלא הופחתו מההון, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציוד.

טבלה ד.6: סכום סיכון אשראי בעייתי, סיכון אשראי פגום, יתרות הפרשות פרטניות וקבוצתיות והוצאות בגין הפסדי אשראי שהוכרו בדוח רווח והפסד ומחיקות חשבונאיות נטו במהלך התקופה לפי ענף עיקרי או סוג עיקרי של צד נגדי

ליום 31 במרץ 2017						
מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	שיעור סיכון בעיתי	מזה: סיכון אשראי בעייתי	סיכון אשראי כולל	
במיליוני ש"ח		באחוזים		במיליוני ש"ח		
<b>18</b>	<b>23</b>	<b>387</b>	<b>3.1%</b>	<b>1,232</b>	<b>40,204</b>	<b>ענף תעשייה</b>
<b>11</b>	<b>(13)</b>	<b>725</b>	<b>2.3%</b>	<b>1,313</b>	<b>57,094</b>	בינו ונדל"ן - בינו
<b>(12)</b>	<b>(56)</b>	<b>441</b>	<b>2.1%</b>	<b>614</b>	<b>29,240</b>	בינו ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
<b>128</b>	<b>30</b>	<b>558</b>	<b>4.5%</b>	<b>1,787</b>	<b>39,684</b>	מסחר
<b>(59)</b>	<b>(111)</b>	<b>97</b>	<b>1.0%</b>	<b>368</b>	<b>38,227</b>	שירותים פיננסיים
<b>20</b>	<b>(5)</b>	<b>-</b>	<b>0.9%</b>	<b>577</b>	<b>64,836</b>	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
<b>120</b>	<b>136</b>	<b>768</b>	<b>1.3%</b>	<b>1,089</b>	<b>85,980</b>	אנשים פרטיים - אחר
<b>42</b>	<b>103</b>	<b>1,091</b>	<b>3.6%</b>	<b>2,478</b>	<b>69,118</b>	ענפים אחרים
<b>268</b>	<b>107</b>	<b>4,067</b>	<b>2.2%</b>	<b>9,458</b>	<b>424,383</b>	סך-הכל ציבור
<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>0.0%</b>	<b>-</b>	<b>45,701</b>	סך-הכל בנקים
<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>0.0%</b>	<b>-</b>	<b>64,493</b>	סך-הכל ממשלות
<b>268</b>	<b>107</b>	<b>4,067</b>	<b>1.8%</b>	<b>9,458</b>	<b>534,577</b>	סך-הכל

ליום 31 בדצמבר 2016							
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	שיעור סיכון בעיתי	מזה: סיכון אשראי בעייתי	סיכון אשראי כולל	
במיליוני ש"ח		באחוזים		במיליוני ש"ח			
395	(12)	(140)	601	3.7%	1,509	40,943	<b>ענף תעשייה</b>
604	(172)	(213)	740	2.2%	1,266	56,737	בינו ונדל"ן - בינו
460	(132)	(257)	445	2.0%	610	30,746	בינו ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
654	654	654	654	4.9%	1,993	40,482	מסחר
259	(19)	(15)	253	1.4%	531	38,592	שירותים פיננסיים
366	21	(5)	-	1.0%	615	63,851	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
939	386	482	752	1.3%	1,089	85,571	אנשים פרטיים - אחר
1,127	(183)	(241)	1,150	2.2%	1,546	69,839	ענפים אחרים
4,804	543	265	4,595	2.1%	9,159	426,761	סך-הכל ציבור
4	-	1	-	0.0%	-	45,484	סך-הכל בנקים
3	-	3	-	0.0%	-	62,278	סך-הכל ממשלות
4,811	543	269	4,595	1.7%	9,159	534,523	סך-הכל

טבלה ד.7: תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017						
מסחרי	לדיוור	אשראי לציבור		בנקים וממשלות	סך-הכל	
		פרטי אחר	סך-הכל			
במיליוני ש"ח						
3,499	366	939	4,804	7	4,811	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(24)	(5)	136	107	-	107	הוצאות בגין הפסדי אשראי <sup>(1)</sup>
(334)	(20)	(203)	(557)	-	(557)	מחיקות חשבונאיות
206	-	83	289	-	289	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(128)	(20)	(120)	(268)	-	(268)	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-	-	-	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
3,347	341	955	4,643	7	4,650	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2017 <sup>(2)</sup> (בלתי מבוקר)
2	-	2	4	-	4	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
603	-	60	663	-	663	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2016						
מסחרי	לדיוור	אשראי לציבור		בנקים וממשלות	סך-הכל	
		פרטי אחר	סך-הכל			
במיליוני ש"ח						
3,847	392	844	5,083	3	5,086	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(58)	(5)	105	42	4	46	הוצאות בגין הפסדי אשראי <sup>(1)</sup>
(154)	-	(156)	(310)	-	(310)	מחיקות חשבונאיות
132	-	81	213	-	213	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(22)	-	(75)	(97)	-	(97)	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-	-	-	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
3,767	387	874	5,028	7	5,035	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2016 <sup>(2)</sup> (בלתי מבוקר)
(27)	-	(11)	(38)	-	(38)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
601	-	58	659	-	659	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים



## מידע נוסף על חשיפות לסיכון אשראי<sup>מ.ג</sup>

### בינוי ונדל"ן<sup>מ.ג</sup>

ליום 31 במרץ 2017 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן הסתכם בכ-86 מיליארד ש"ח.

טבלה ד.8: פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים<sup>מ.ג</sup>

יתרה ליום 31 בדצמבר 2016			יתרה ליום 31 במרץ 2017			
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
4,158	1,150	3,008	<b>3,681</b>	<b>1,098</b>	<b>2,583</b>	בנייה למסחר ושירותים
658	169	489	<b>686</b>	<b>164</b>	<b>522</b>	בנייה לתעשייה
39,885	*29,028	10,857	<b>40,527</b>	<b>*29,328</b>	<b>11,199</b>	בנייה לדירור
27,513	5,248	22,265	<b>26,581</b>	<b>5,776</b>	<b>20,805</b>	נכסים מניבים
15,269	6,904	8,365	<b>14,859</b>	<b>6,739</b>	<b>8,120</b>	אחר
87,483	42,499	44,984	<b>86,334</b>	<b>43,105</b>	<b>43,229</b>	סך-הכל ענפי הבינוי והנדל"ן

\* כולל סיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-13,717 מיליוני ש"ח בגינו נרכש ביטוח מחברות ביטוח זרות לתיק ערבויות חוק מכר (ליום 31.12.16: 13,430 מיליוני ש"ח).

### סיכון אשראי בגין חשיפות ללווים ולקבוצות לווים<sup>מ.ג</sup>

טבלה ד.9: פירוט יתרות אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללווים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק<sup>מ.ג</sup>

31 בדצמבר 2016				31 במרץ 2017				
סך-הכל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	מספר לווים	סך-הכל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	מספר לווים	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
6,672	5,800	872	3	<b>6,336</b>	<b>5,533</b>	<b>803</b>	<b>3</b>	תעשייה
1,574	1,438	136	1	<b>1,245</b>	<b>1,109</b>	<b>136</b>	<b>1</b>	בינוי ונדל"ן - בינוי
2,723	1,091	1,632	2	<b>1,334</b>	<b>392</b>	<b>942</b>	<b>1</b>	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
2,641	1,968	673	1	<b>2,845</b>	<b>1,778</b>	<b>1,067</b>	<b>1</b>	אספקת חשמל ומים
7,414	2,152	5,262	4	<b>7,564</b>	<b>2,864</b>	<b>4,700</b>	<b>4</b>	שירותים פיננסיים
21,024	12,449	8,575	11	<b>19,324</b>	<b>11,676</b>	<b>7,648</b>	<b>10</b>	סך-הכל

### ענף משק

טבלה ד.10: יתרות אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ל-6 הלווים הגדולים לפי ענפי משק<sup>מ.ג</sup>

31 במרץ 2017		
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני
במיליוני ש"ח		
תעשייה	122	3,361
שירותים פיננסיים	2,187	810
אספקת חשמל ומים	1,067	1,778
שירותים פיננסיים	1,100	762
תעשייה	145	1,438
שירותים פיננסיים	180	1,258
סיך-הכל	4,801	9,407
	3,483	14,208

31 בדצמבר 2016		
סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני
במיליוני ש"ח		
תעשייה	150	3,518
שירותים פיננסיים	2,787	429
אספקת חשמל ומים	673	1,968
שירותים פיננסיים	927	717
בינוי ונדל"ן - בינוי	136	1,438
תעשייה	-	1,519
סיך-הכל	4,673	9,589
	3,668	14,262

**סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לווים**

נכון ליום 31 במרץ 2017 לא קיימת קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" (להלן: הוראה 313), עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313).

לעניין הגדרת ההון יחול כדלקמן - הון רוברד 1 כאמור בהגדרת ההון, בתוספת הון רוברד 2 כפי שפורסם בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015. תוספת זו תופחת בשיעורים שווים, על פני 12 רבעונים, עד לאיפוסה ביום 31 בדצמבר 2018.

על פי ההוראה שיעור ה"חבות" של "לווה" ושל "קבוצת לווים", כהגדרתם בהוראה, לאחר ניכוי סכומים מותרים, לא יעלה על 15% ועל 25%, בהתאמה, מהון הבנק כהגדרתו לעיל. כמו-כן, קובעת ההוראה, כי סיך-כל החבויות (לאחר ניכוי סכומים מותרים) של הלווים, קבוצות הלווים, וקבוצות הלווים הבנקאיות שחבותם נטו לתאגיד הבנקאי עולה על שיעור של 10% מהון הבנק, לא יעלה על 120% מההון הבנק כהגדרתו לעיל.

הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לווים. נכון למועד הדוח הבנק אינו חורג מהמגבלה.

**אשראי לאנשים פרטיים (ללא דיוור) מ.ג.**  
טבלה ד.11: יתרת האשראי לאנשים פרטיים בישראל מ.ג.

השינוי	יתרה ליום		באחוזים	
	31.12.2016	31.03.2017		
	במיליוני ש"ח			
				<b>מאזני</b>
(2.55%)	(94)	3,683	<b>3,589</b>	עו"ש חובה
1.01%	378	37,573	<b>37,951</b>	הלוואות
(7.74%)	(944)	12,203	<b>11,259</b>	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(1.23%)	(660)	53,459	<b>52,799</b>	סך-הכל סיכון אשראי מאזני
				<b>חוץ-מאזני</b>
4.47%	1,368	30,597	<b>31,965</b>	סיכון אשראי חוץ-מאזני
0.84%	708	84,056	<b>84,764</b>	סך-הכל סיכון אשראי כולל

טבלה ד.12: מידע על חובות בעייתיים בגין אנשים פרטיים בישראל מ.ג.

שיעור מסך-הכל סיכון אשראי מאזני	השינוי	יתרה ליום		
		31.12.2016	31.03.2017	
		במיליוני ש"ח		
1.96%	0.76%	1,048	<b>1,056</b>	סיכון אשראי בעייתי
1.35%	2.36%	720	<b>737</b>	מזה: סיכון אשראי פגום
0.15%	-	81	<b>81</b>	חובות בפיגור מעל 90 יום
0.71%	(1)27.03%	381	<b>121</b>	מחיקות חשבונאיות נטו(1)
1.69%	1.99%	906	<b>924</b>	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי

(1) מחושב על בסיס שנתי.

ברבעון הראשון של 2017 נרשם גידול מתון ביתרת הלוואות לאנשים פרטיים בישראל בהשפעת שיעורי הריבית הנמוכים במשק. סך סיכון האשראי המאזני ירד ברבעון האחרון בכ-1.2% לעומת גידול של כ-3.2% בשנת 2016. ירידה זו הושפעה מירידה ביתרת עו"ש חובה וחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי.

מגמת העלייה ברמת הסיכון בתיק האשראי לאנשים פרטיים נמשכת ברבעון הראשון של 2017 ומתבטאת במיוחד בגידול בשיעור המחיקות החשבונאיות נטו וכן בשיעור האשראי הבעייתי, שיעור האשראי הפגום וביתרת ההפרשה להפסדי אשראי. הבנק מקיים תהליכי מעקב וניטור אחר סיכון האשראי לאנשים פרטיים ומעדכן תהליכים ככל שנדרש.

יתרות סיכון האשראי לאנשים פרטיים כוללות יתרות בגין פעילות חברות ישראלכרט ופועלים אקספרס הממוקמות בתחום כרטיסי האשראי. חברת ישראלכרט פעילה גם בתחום האשראי אך חלקה בתיק הלוואות הכולל נמוך ועומד על כ-5.8% מיתרת הלוואות ברבעון הראשון של 2017 לעומת כ-5.5% בדצמבר 2016.

לפרטים נוספים ראה [פרק סיכון האשראי בסקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 במרץ 2017](#).

## סיכונים בתיק הלוואות לדיון מ.ג.

טבלה ד.13: מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיון על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת תיק האשראי של הבנק מ.ג.

סך-הכל	מגזר מטבע-חוץ				מגזר צמוד מדד				מגזר לא-צמוד			
	יתרת חוב		ריבית משתנה		יתרה במיליוני ש"ח		ריבית קבועה		יתרה במיליוני ש"ח		ריבית קבועה	
	שיעור	שיעור ב-%	שיעור ב-%	שיעור ב-%	שיעור ב-%	שיעור ב-%	שיעור ב-%	שיעור ב-%	שיעור ב-%	שיעור ב-%	שיעור ב-%	
<b>1.2%</b>	<b>70,053</b>	<b>0.8%</b>	<b>527</b>	<b>28.7%</b>	<b>20,093</b>	<b>18.0%</b>	<b>12,624</b>	<b>36.8%</b>	<b>25,796</b>	<b>15.7%</b>	<b>11,013</b>	<b>31.03.17</b>
11.5%	69,254	0.8%	574	29.1%	20,120	18.2%	12,630	36.6%	25,360	15.3%	10,570	31.12.16

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיון ונוקט באמצעים שונים לניהול הסיכון. סיכוני אשראי לדיון נבחנים באופן פרטני על-פי המדיניות והיעדים שנקבעו במסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר באשראי לדיון, מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי לדיון בבנק.

גידור הסיכון: הבנק מנהל ומגדר את הסיכון בין השאר על-ידי מגבלות בסגמנטים שונים כפי שנקבעו במסגרת דיוני המדיניות בהנהלה ובדירקטוריון בריכוז והובלת החטיבה לניהול סיכונים. במסגרת המגבלות ישנה התייחסות לשיעורי LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי, תקופת הלוואה, פריסה גיאוגרפית, שיעור הפיגורים וכדומה.

ניטור המדדים מתבצע גם בהשוואה לנתונים בכלל המערכת הבנקאית.

הבנק עוקב אחר התנאים והשינויים המאקרו-כלכליים בכלל ובסביבה העסקית בענף בפרט. קיימים אירועים בגינם נדרשת בחינה מחודשת של המדיניות כגון עלייה חדה בריבית המשתנה, אינפלציה חדה, עלייה ברמת האבטלה במשק ושינוי מהותי במחירי הדיון.

דיווח הנתונים נעשה ברמה חודשית במסגרת פורום סיכון חטיבתי בראשות מנהל החטיבה הקמעונאית וברמה רבעונית במסגרת הדיווח על התפתחות תיק האשראי וסיכון האשראי בהנהלה ובדירקטוריון.

הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפסד החזוי בתיק המשכנתאות. בנוסף מבוצעים תרחישי מאמץ על תיק המשכנתאות ומנותחת ההשפעה על התיק עצמו ועל כלל הבנק. התרחישים כוללים התייחסות לירידה חדה במחירי הדירות, עלייה בריבית ועלייה ברמת האבטלה במשק. כמו-כן, קיימים הסדרי ביטוח - ביטוח חיים וביטוח מבנה.

## ביצוע אשראי לדיון

טבלה ד.14: פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיון שהעמיד הבנק - שיעור מסך הביצועים החדשים מ.ג.

31.03.16	30.06.16	30.09.16	31.12.16	<b>31.03.17</b>	
					<b>חאפיינים</b>
31.2%	27.0%	18.8%	24.5%	<b>26.1%</b>	שיעור מימון מעל 60%
0.3%	0.2%	0.1%	0.2%	<b>0.0%</b>	שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)
30.3%	29.9%	31.0%	30.0%	<b>30.7%</b>	שיעור בריבית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
53.7%	53.8%	55.7%	56.4%	<b>56.8%</b>	שיעור בריבית משתנה
3.3%	2.8%	2.6%	3.0%	<b>5.9%</b>	שיעור הלוואות לכל מטרה
15.3%	15.2%	14.1%	14.6%	<b>11.3%</b>	שיעור הלוואות להשקעה מרכישה
6.5%	6.6%	6.3%	5.7%	<b>6.5%</b>	קרן המתוכננת להיפרע מעל גיל 65 (ללא השקעה)
613	686	681	632	<b>561</b>	הלוואה ממוצעת לרכישה באלפי ש"ח
22.8	23.3	23.3	23.2	<b>23.8</b>	תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים (ללא גישור)

יצוין כי שיעורי המימון חושבו על-פי הוראת דיווח לפיקוח על הבנקים מספר 876 - דוח על הלוואות לדיון.

ברבעון הראשון של 2017 ישנה עלייה בשיעור ביצועי האשראי בשיעור מימון מעל 60% אך שיעור הביצועים בשיעור החזר מהכנסה הגבוה מ-40% ירד לרמה אפסית. כמו-כן, נרשמה עלייה בשיעור ביצועי הלוואות לכל מטרה ונמשכת מגמת הגידול בתקופת הפירעון הממוצעת לרכישה (ללא גישור).

## הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית

הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית המקיפה על מנת לקבוע את שקלולי הסיכון שיחולו על הצד הנגדי. הגישה הסטנדרטית מצריכה שימוש בדירוגים בלתי-תלויים שהוכנו על-ידי סוכנויות דירוג בינלאומיות.

הטבלאות שלהלן מציגות את פירוט חשיפת האשראי ברוטו לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני על-פי משקולות הסיכון תוך פילוח החשיפה בהתאם לצד הנגדי (סגמנטים) לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחונות מוכרים.

### טבלה ד.15: סכום חשיפות האשראי ברוטו לפני הפחתת סיכון אשראי

31 במרץ 2017									
חשיפת אשראי ברוטו <sup>(1)</sup>	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	2% <sup>(2)</sup>	0%
במיליוני ש"ח									
ריבוניות	-	-	1,551	-	207	-	4,468	-	115,704
סקטור ציבורי	-	-	-	-	6,345	-	734	-	-
תאגידים בנקאיים	-	-	308	-	3,587	-	17,824	-	286
תאגידים	-	530	150,518	-	1,917	-	1,215	3,162	-
בביטחון נדל"ן מסחרי	-	511	90,739	-	-	-	-	-	-
קמעונאיות ליחידים	-	462	116	108,174	-	-	-	-	-
עסקים קטנים	-	66	38	14,504	-	-	-	-	-
הלוואות לדיור	-	184	5,695	23,402	15,551	27,244	-	-	-
איגוח	-	-	182	-	-	-	-	-	-
אחרים	3,725	854	7,542	-	-	-	-	-	2,739
סך-הכל	3,725	2,607	256,689	146,080	27,607	27,244	24,241	3,162	118,729

31 במרץ 2016									
חשיפת אשראי ברוטו <sup>(1)</sup>	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני ש"ח									
ריבוניות	-	-	1,888	-	123	-	5,847	94,086	
סקטור ציבורי	-	-	-	-	5,877	-	2,724	-	
תאגידים בנקאיים	-	-	352	-	2,526	-	12,474	311	
תאגידים	-	1,562	170,045	-	3,347	-	2,082	-	
בביטחון נדל"ן מסחרי	-	563	93,640	-	-	-	-	-	
קמעונאיות ליחידים	-	684	134	111,058	-	-	-	-	
עסקים קטנים	-	90	40	13,680	-	-	-	-	
הלוואות לדיור	-	227	6,305	22,387	12,128	28,184	-	-	
איגוח	-	-	188	-	-	-	-	-	
אחרים	4,070	992	7,951	-	-	-	-	2,690	
סך-הכל	4,070	4,118	280,543	147,125	24,001	28,184	23,127	97,087	

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמה, שיקול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמה, על-ידי שימוש בערבויות) ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).

(2) הנתונים ליום 31 במרץ 2017 כוללים השפעות יישום לראשונה של הוראה בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים", שיושמה החל מיום 1 בינואר 2017.

טבלה ד.15: סכום חשיפות האשראי ברוטו לפני הפחתת סיכון אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2016									
חשיפת אשראי ברוטו <sup>(1)</sup>	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני ש"ח									
123,070	-	-	1,796	-	329	-	4,105	116,840	ריבוניות
7,515	-	-	-	-	6,678	-	837	-	סקטור ציבורי
19,656	-	-	284	-	3,064	-	16,006	302	תאגידים בנקאיים
160,852	-	909	156,133	-	2,633	-	1,177	-	תאגידים
90,867	-	481	90,386	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
105,933	-	437	105	105,391	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
13,604	-	58	41	13,505	-	-	-	-	עסקים קטנים
70,882	-	205	5,819	22,729	14,714	27,415	-	-	הלוואות לדיור
192	-	-	192	-	-	-	-	-	איגוח
15,316	3,753	923	7,760	-	-	-	-	2,880	אחרים
607,887	3,753	3,013	262,516	141,625	27,418	27,415	22,125	120,022	סך-הכל

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמה, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמה, על-ידי שימוש בערביות) ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).

טבלה ד.16: סכום חשיפות האשראי נטו לאחר הפחתת סיכון אשראי

31 במרץ 2017									
חשיפת אשראי נטו <sup>(1)</sup>	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	2% <sup>(2)</sup>	0%
במיליוני ש"ח									
120,873	-	-	494	-	207	-	4,468	-	115,704
9,818	-	-	-	-	6,391	-	734	-	2,693
36,421	-	-	221	-	16,493	-	19,421	-	286
180,513	-	517	144,238	-	7,443	-	25,153	3,162	-
60,154	-	507	59,647	-	-	-	-	-	-
92,339	-	459	116	91,764	-	-	-	-	-
13,148	-	65	37	13,046	-	-	-	-	-
72,076	-	184	5,695	23,402	15,551	27,244	-	-	-
182	-	-	182	-	-	-	-	-	-
14,860	3,725	854	7,542	-	-	-	-	-	2,739
600,384	3,725	2,586	218,172	128,212	46,085	27,244	49,776	3,162	121,422

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמה, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לאחר הפחתת סיכון אשראי ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).  
 (2) הנתונים ליום 31 במרץ 2017 כוללים השפעות יישום לראשונה של הוראה בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים", שיושמה החל מיום 1 בינואר 2017.

טבלה ד.16: סכום חשיפות האשראי נטו לאחר הפחתת סיכון אשראי (המשך)

31 במרץ 2016								
חשיפת אשראי נטו <sup>(1)</sup>	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%
במיליוני ש"ח								
100,906	-	-	850	-	123	-	5,847	94,086
10,565	-	-	-	-	5,978	-	2,724	1,863
30,727	-	-	275	-	15,641	-	14,500	311
168,830	-	1,464	162,109	-	3,180	-	2,077	-
93,735	-	561	93,174	-	-	-	-	-
95,484	-	682	133	94,669	-	-	-	-
12,535	-	87	39	12,409	-	-	-	-
69,231	-	227	6,305	22,387	12,128	28,184	-	-
188	-	-	188	-	-	-	-	-
15,703	4,070	992	7,951	-	-	-	-	2,690
597,904	4,070	4,013	271,024	129,465	37,050	28,184	25,148	98,950
31 בדצמבר 2016								
חשיפת אשראי נטו <sup>(1)</sup>	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%
במיליוני ש"ח								
121,954	-	-	680	-	329	-	4,105	116,840
10,549	-	-	-	-	6,780	-	837	2,932
33,637	-	-	182	-	15,913	-	17,240	302
181,859	-	888	148,778	-	7,937	-	24,256	-
60,763	-	480	60,283	-	-	-	-	-
89,748	-	436	105	89,207	-	-	-	-
12,199	-	56	39	12,104	-	-	-	-
70,882	-	205	5,819	22,729	14,714	27,415	-	-
192	-	-	192	-	-	-	-	-
15,316	3,753	923	7,760	-	-	-	-	2,880
597,099	3,753	2,988	223,838	124,040	45,673	27,415	46,438	122,954

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לאחר הפחתת סיכון אשראי ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).

## הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית

ניהול הביטחונות בבנק מתואר בסעיף גידור והפחתת סיכון בדיווח השנתי של הדוח על הסיכונים. על-פי הוראות באזל 3 בהתקיים תנאים מסוימים, ניתן לנכות מרכיבי הסיכון, לצורך חישוב יחס הלימות ההון, ביטחונות מסוימים כדוגמת ערבויות, נגזרי אשראי ונכסים פיננסיים המוחזקים כבטוחה.

טבלה ד.17: פירוט של סוגי הביטחונות בהם נעשה שימוש, תוך הצגת החשיפות המכוסות בערבויות, חשיפות המכוסות על-ידי נגזרי אשראי וחשיפות המכוסות באמצעות ביטחונות פיננסיים כשירים על-פי הצד הנגדי

31 במרץ 2017						
חשיפת אשראי ברחטו <sup>(1)</sup>	חשיפה המכוסה על-ידי ערבויות	חשיפה המכוסה על-ידי נגזרים	סך-הכל סכומים שנגרעו	סך-הכל סכומים שנוספו <sup>(2)</sup>	חשיפה המכוסה על-ידי ביטחון פיננסי <sup>(3)</sup>	חשיפת אשראי נטו <sup>(4)</sup>
במיליוני ש"ח						
121,930	(1,057)	-	(1,057)	-	-	120,873
7,079	-	-	-	2,795	(56)	9,818
22,005	(1,420)	-	(1,420)	16,779	(943)	36,421
157,342	(1,943)	-	(1,943)	30,463	(5,349)	180,513
91,250	(30,433)	-	(30,433)	-	(663)	60,154
108,752	(14,850)	-	(14,850)	-	(1,563)	92,339
14,608	(268)	-	(268)	-	(1,192)	13,148
72,076	-	-	-	-	-	72,076
182	-	-	-	-	-	182
14,860	-	-	-	-	-	14,860
610,084	(49,971)	-	(49,971)	50,037	(9,766)	600,384
31 במרץ 2016						
חשיפת אשראי ברחטו <sup>(1)</sup>	חשיפה המכוסה על-ידי ערבויות	חשיפה המכוסה על-ידי נגזרים	סך-הכל סכומים שנגרעו	סך-הכל סכומים שנוספו <sup>(2)</sup>	חשיפה המכוסה על-ידי ביטחון פיננסי <sup>(3)</sup>	חשיפת אשראי נטו <sup>(4)</sup>
במיליוני ש"ח						
101,944	(1,038)	-	(1,038)	-	-	100,906
8,601	-	-	-	1,964	-	10,565
15,663	(762)	-	(762)	16,153	(327)	30,727
177,036	(1,361)	-	(1,361)	14	(6,859)	168,830
94,203	(46)	-	(46)	-	(422)	93,735
111,876	(14,675)	-	(14,675)	-	(1,717)	95,484
13,810	(235)	-	(235)	-	(1,040)	12,535
69,231	-	-	-	-	-	69,231
188	-	-	-	-	-	188
15,703	-	-	-	-	-	15,703
608,255	(18,117)	-	(18,117)	18,131	(10,365)	597,904

- (1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמה, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).
- (2) כולל תוספת מקדם ביטחון המתאים לחשיפת ניירות-ערך שהושאלו.
- (3) לאחר התחשבות במקדמי ביטחון.
- (4) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמה, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לאחר הפחתת סיכון אשראי ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).



טבלה ד.17: פירוט של סוגי הביטחונות בהם נעשה שימוש, תוך הצגת החשיפות המכוסות בערבויות, חשיפות המכוסות על-ידי נגזרי אשראי וחשיפות המכוסות באמצעות ביטחונות פיננסיים כשירים על-פי הצד הנגדי (המשך)

31 בדצמבר 2016						
חשיפת אשראי ברוטו <sup>(1)</sup>	חשיפה המכוסה על-ידי ערבויות	חשיפה המכוסה על-ידי נגזרים	סך-הכל סכומים שנגרעו	סך-הכל סכומים שנוספו <sup>(2)</sup>	חשיפה המכוסה על-ידי ביטחון פיננסי <sup>(3)</sup>	חשיפת אשראי נטו <sup>(4)</sup>
במיליוני ש"ח						
123,070	(1,116)	-	(1,116)	-	-	121,954
7,515	-	-	-	3,034	-	10,549
19,656	(1,556)	-	(1,556)	16,442	(905)	33,637
160,852	(1,984)	-	(1,984)	29,387	(6,396)	181,859
90,867	(29,345)	-	(29,345)	-	(759)	60,763
105,933	(14,528)	-	(14,528)	-	(1,657)	89,748
13,604	(254)	-	(254)	-	(1,151)	12,199
70,882	-	-	-	-	-	70,882
192	-	-	-	-	-	192
15,316	-	-	-	-	-	15,316
607,887	(48,783)	-	(48,783)	48,863	(10,868)	597,099

- (1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).  
 (2) כולל תוספת מקדם ביטחון המתאים לחשיפת ניירות-ערך שהושאלו.  
 (3) לאחר התחשבות במקדמי ביטחון.  
 (4) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לאחר הפחתת סיכון אשראי ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).

**סיכוני אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים**

**סיכון הצד הנגדי – סיכון האשראי** הנובע מעסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, הינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של זרמי המזומנים בעסקה בנגזרים. ערך השוק של העסקה יכול להיות חיובי או שלילי לכל אחד מהצדדים לעסקה, ערך השוק אינו וודאי ועשוי להשתנות לאורך זמן ובהתאם לתנועות בגורמי השוק העומדים בבסיסו.

סיכון האשראי הנובע מעסקות במכשירים פיננסיים נגזרים מול הצד הנגדי נמדד על-ידי הפעלת מקדמים הקבועים בהוראת ניהול בנקאי תקין 203 על הערך הנקוב של העסקות, בהתאם למשקל הסיכון של הצד הנגדי. להרחבה ראה [הדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#).

טבלה ד.18: פירוט חשיפות האשראי של הבנק שמקורן בנגזרים

31 במרץ 2017					
נגזרי ריבית	נגזרי מטבע-חוץ	נגזרי מניות <sup>(1)</sup>	מתכות יקרות	נגזרי סחורות	סך-הכל
במיליוני ש"ח					
6,818	4,514	4,843	7	6	16,188
3,312	4,436	1,202	1	22	8,973
-	-	-	-	-	(11,059)
-	-	-	-	-	(1,599)
10,130	8,950	6,045	8	28	12,503

- (1) הנתונים ליום 31 במרץ 2017 כוללים השפעות יישום לראשונה של הוראה בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים", שיושמה החל מיום 1 בינואר 2017.

טבלה ד.18: פירוט חשיפות האשראי של הבנק שמקורן בנגזרים (המשך)

31 במרץ 2016						
סך-הכל	נגזרי סחורות	מתכות יקרות	נגזרי מניות	נגזרי מטבע-חוץ וזהב	נגזרי ריבית	
במיליוני ש"ח						
14,138	65	11	883	4,088	9,091	שווי הוגן ברוטו חיובי
8,919	90	2	804	4,993	3,030	ערכי Add On
(13,092)	-	-	-	-	-	השפעת הסכמי קיזוז
(1,034)	-	-	-	-	-	ביטחון כשיר
8,931	155	13	1,687	9,081	12,121	חשיפת אשראי, נטו

31 בדצמבר 2016						
סך-הכל	נגזרי סחורות	מתכות יקרות	נגזרי מניות	נגזרי מטבע-חוץ וזהב	נגזרי ריבית	
במיליוני ש"ח						
12,114	16	12	852	3,692	7,542	שווי הוגן ברוטו חיובי
8,628	30	4	797	4,704	3,093	ערכי Add On
(11,674)	-	-	-	-	-	השפעת הסכמי קיזוז
(1,534)	-	-	-	-	-	ביטחון כשיר
7,534	46	16	1,649	8,396	10,635	חשיפת אשראי, נטו

טבלה ד.19: פירוט הערך הנקוב של תיק נגזרי האשראי של הבנק, המשמשים לניהול סיכוני תיק האשראי של הבנק

31 במרץ 2017				
ערך נקוב במיליוני ש"ח				
סך הערך הנקוב של נגזרי אשראי	בתיק הבנקאי	ההגנה שנרכשה	ההגנה שנמכרה	
177	127	50		נגזרי אשראי

31 במרץ 2016				
ערך נקוב במיליוני ש"ח				
סך הערך הנקוב של נגזרי אשראי	בתיק הבנקאי	ההגנה שנרכשה	ההגנה שנמכרה	
182	132	50		נגזרי אשראי

31 בדצמבר 2016				
ערך נקוב במיליוני ש"ח				
סך הערך הנקוב של נגזרי אשראי	בתיק הבנקאי	ההגנה שנרכשה	ההגנה שנמכרה	
185	135	50		נגזרי אשראי

הבנק אינו צד לעסקות CDS שמקורן בפעולות תיווך.

## חשיפות איגוח

היקף החשיפה של הבנק בגין איגוח הינו כ-182 מיליוני ש"ח והוא נובע מקווי נזילות.

הבנק מספק קווי נזילות לגופי איגוח שבהם צדדים שלישיים משמשים כיוצרים. הקווים המסופקים על-ידי הבנק מהווים חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות של אותם גופי איגוח. הבנק אינו מספק חיזוקי אשראי לגופים אלו. סך קווי הנזילות המסופקים לגופי איגוח כאמור לעיל ליום 31 במרץ 2017 הסתכם ב-182 מיליוני ש"ח (כ-50 מיליוני דולר), בהשוואה ל-192 מיליוני ש"ח (כ-50 מיליוני דולר) בסוף שנת 2016. עד ליום 31 במרץ 2017 לא בוצעה משיכה מאף אחד מהקווים האלו.

משקל הסיכון שמושם לסכום החשיפה, נקבע לפי משקל הסיכון הגבוה ביותר שמשוייך לחשיפה יחידה המכוסה על-ידי המכשיר.

למידע נוסף בנושא סיכון האשראי וניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016 והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#) וכן [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 במרץ 2017](#).

## סיכון שוק

סיכון שוק הינו סיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים, וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

גורמי הסיכון העיקריים אליהם חשוף הבנק הם שערי הריבית של השקל במגזר הצמוד והלא-צמוד, אינפלציה, שער החליפין שקל/דולר והמרווחים בין עקומי הריבית השונים. חשיפת הריבית בתיק הבנקאי והחשיפה למחירי המניות ומרווחי האשראי מתוארות בדוח זה בסעיפים נפרדים.

לפירוט והרחבה בנושא סיכון השוק ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016 והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#) וכן [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 במרץ 2017](#).

## אומדני הסיכון של הפעילות למסחר (VaR)

טבלה 20.ד: אומדני הסיכון של הפעילות למסחר (VaR)

ליום 31 במרץ 2017		ליום 31 בדצמבר 2016	
ממוצע בשנת 2017		ממוצע בשנת 2016	
במיליוני ש"ח			
14	13		
סך-הכל מסחר בחדרי העסקות			
ליום 31 בדצמבר 2016		ליום 31 בדצמבר 2016	
ממוצע בשנת 2016		ממוצע בשנת 2016	
במיליוני ש"ח			
16	15		
סך-הכל מסחר בחדרי העסקות			

## דרישות ההון בגין סיכוני השוק

הבנק נדרש לשמור על יחס הון מזערי בגין סיכוני השוק, על-פי מודל סטנדרטי שהוגדר על-ידי בנק ישראל. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני הריבית והמניית בתחומי המסחר בלבד, כפי שהוגדרו לעיל, ועל סיכוני המטבע בתיק הבנקאי ובתיק למסחר.

### טבלה ד.21: דרישות ההון בגין סיכוני השוק

31 בדצמבר 2016 <sup>(1)</sup>			31 במרץ 2016 <sup>(1)</sup>			31 במרץ 2017 <sup>(1)</sup>		
סך-הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי	סך-הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי	סך-הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי
במיליוני ש"ח								
343	341	2	384	381	3	404	403	1
14	7	7	12	6	6	16	8	8
144	144	-	153	153	-	115	115	-
116	116	-	96	96	-	174	174	-
617	608	9	645	636	9	709	700	9

(1) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי הפיקוח על הבנקים בשיעור של 13.7% ליום 31 במרץ 2017, 12.67% ליום 31 בדצמבר 2016 ו-12.59% ליום 31 במרץ 2016. יחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינו 12.5%, והחל מיום 1 בינואר 2017 הינו 13.5%. ליחס זה, החל מיום 1 בינואר 2015 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיר למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017.

## סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. כשל הקשור לאחד הגורמים האמורים עלול להביא לפגיעה אפשרית ברווחיות. הבנק מפעיל יחידות בקרה, לרבות יחידות אבטחת מערכות מידע והגנת הסייבר, המשכיות עסקית, ביטחון, קצין ציות ואיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור, נהלים ומערכות מקיפים בנושאים הקשורים לפעילות בנקאית, ניהול משאבי אנוש, בקרות תהליכים, פעילות בחירום ועוד.

להרחבה בנושא הסיכון התפעולי ואופן ניהולו ובכלל זה סיכון טכנולוגיה ומחשוב, סיכוי אבטחת מידע וסייבר, סיכוי מחשוב ענן, הערכות לחירום וביטוח ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016](#) ו**הדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016.**

## סיכון מניות ומרווחי אשראי: סיכון השקעה

הגדרת סיכון השקעה בבנק, הינה חשיפה לשוק המניות, למרווחי אשראי ולסיכון האשראי בשווקי אגרות-החוב והמניות בתיק הבנקאי בקבוצה (כתוצאה מהחזקה במוצרים אלו עלול הבנק להיחשף גם לסיכוי ריבית ו/או מטבע ו/או נזילות ואלה מנוהלים בנפרד). על-פי הגדרת הבנק, אגרות-חוב ממשלת ישראל בש"ח ובמטבע-חוץ ואגרות-חוב ממשלה, המוחזקת על-ידי שלוחה, של המדינה בה היא פועלת, אינו נושא סיכון השקעה ולכן אינו נכלל במדידת סיכון ההשקעה בבנק.

למידע נוסף על סיכון ההשקעה ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016](#) ו**הדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016.**

## פוזיציות במניות בתיק הבנקאי

טבלה ד.22: פירוט השקעות הבנק במניות בתיק הבנקאי

31 בדצמבר 2016		31 במרץ 2017		31 במרץ 2017		
דרישות הון <sup>(1)</sup>	ערך במאזן ושווי הוגן	דרישות הון <sup>(1)</sup>	ערך במאזן ושווי הוגן	דרישות הון <sup>(1)</sup>	ערך במאזן ושווי הוגן	
במיליוני ש"ח						
(2)14	54	(2)12	46	(2)16	61	השקעות המסווגות בתיק למסחר
308	2,202	334	2,412	333	2,225	השקעות המסווגות בתיק הזמין למכירה
322	2,256	346	2,458	349	2,286	סך-הכל השקעות במניות
	1,367		1,738		1,436	מזה: נסחר בבורסה
	889		720		850	מוחזק באופן פרטי
	202		169		302	רווחים שטרם מומשו הכלולים בהון הפיקוחי

(1) דרישות הון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי הפיקוח על הבנקים בשיעור של 13.7% ליום 31 במרץ 2017, 12.67% ליום 31 בדצמבר 2016 ו-12.59% ליום 31 במרץ 2016. יחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינו 12.5%, והחל מיום 1 בינואר 2017 הינו 13.5%. ליחס זה, החל מיום 1 בינואר 2015 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיר למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017.

(2) כולל הקצאת הון בגין סיכון שוק ספציפי וסיכון שוק כללי.

לפירוט השקעות הבנק ראה [ביאור 5 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2017](#).

## סיכון ריבית בתיק הבנקאי

סיכון ריבית בתיק הבנקאי - מתייחס להשפעה הפוטנציאלית של שינויים בעקומי הריבית השונים על הערך הכלכלי של הבנק (דהיינו, השינוי בערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות) ו/או על הכנסות הריבית נטו (רגישות ההכנסה החשבונאית). הסיכון נוצר במהלך הפעילות הבנקאית השוטפת והיזומה של הבנק, ונובע ממתן שירות שוטף לקהל הרחב ולמגזר העסקי והפיננסי ומפעילויות אחרות, ובכללן חשיפת הריבית הנובעת מניהול תיק ההשקעות. הסיכון נובע מהבדלים במבנה הנכסים וההתחייבויות - פערי מגזר, תקופה, בסיסי ריבית, מועדי חידוש ריבית ועוד.

למידע נוסף על סיכון הריבית ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016](#) והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016 וכן בפרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 במרץ 2017.

טבלה ד.23: רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש)

מינימום בשנת 2017		מקסימום בשנת 2017		31 במרץ 2017			
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%	
במיליוני ש"ח							
<b>תרשי</b>							
315	(257)	372	(310)	(34)	372	(310)	תזוזה בריבית צמודה למדד
126	(87)	168	(127)	(10)	126	(87)	תזוזה בריבית לא-צמודה:
25	(21)	36	(31)	(3)	31	(27)	תזוזה בריביות במטבע-חוץ:
במיליוני ש"ח							
מינימום בשנת 2016		מקסימום בשנת 2016		31 בדצמבר 2016			
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%	
במיליוני ש"ח							
<b>תרשי</b>							
163	(118)	324	(264)	(29)	324	(264)	תזוזה בריבית צמודה למדד
134	(103)	278	(235)	(25)	271	(227)	תזוזה בריבית לא-צמודה:
31	(26)	(173)	168	(3)	31	(26)	תזוזה בריביות במטבע-חוץ:

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בעקומי הריבית, המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בעקום ריבית שאינו מביא בחשבון את מרווח סיכון האשראי של הצד הנגדי ותוך שימוש במודלים פנימיים לגבי חלק מהמוצרים. זאת בשונה מחישוב שווי הוגן המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בשיעורי הריבית המשקפים את רמות הסיכון, כמקובל בדוחות הכספיים, וללא מודלים פנימיים בחלק מהמוצרים.

### סיכונים מובילים ומתפתחים מ.ג.

בהתבסס על המלצת ה-FSB (המוסד ליציבות פיננסית) סיכון מוביל מוגדר כהתפתחות המתרחשת כיום בסביבת העסקים של הבנק, אשר עלולה להשפיע לרעה על תוצאות הבנק במהלך השנה הקרובה. זאת לעומת סיכון מתפתח אשר ישנה אי ודאות גדולה יותר לגבי מועד גיבושו לכלל התרחשות בעלת השפעה מהותית על אסטרטגיית הבנק.

לפרטים ראה [הדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#).  
לפרטים בדבר הליכים משפטיים ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 במרץ 2017](#).

### סיכון ציות מ.ג.

סיכון הציות הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד (הבנק) עלול לספוג כתוצאה מכך שהוא אינו מקיים את הוראות הציות.

למידע נוסף על סיכון הציות ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016 והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#).

### סיכון משפטי מ.ג.

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מאירועים בלתי צפויים, כגון תביעות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות, חוסר יכולת לאכוף חוזים, או פסיקות לרעת הקבוצה, שעלולים לגרום לפגיעה ברווחיות הקבוצה. הקבוצה נעזרת במערך ייעוץ משפטי פנימי וחיצוני.

למידע נוסף על הסיכון המשפטי ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016 והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#) וכן [ביאור 26 בדוחות הכספיים לשנת 2016 וביאור 10 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2017](#).

## סיכון מוניטין<sup>מ.ג.</sup>

סיכון המוניטין מוגדר כסיכון קיים או עתיד לפגיעה בהכנסות או בהון כתוצאה מתדמית שלילית על-ידי בעלי העניין הרלוונטיים כגון: לקוחות, צדדים לעסקות, בעלי מניות, משקיעים, או גופים רגולטוריים.

למידע נוסף בנושא סיכון המוניטין ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016](#) והדוח על הסיכונים: [גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#).

## סיכון רגולציה וחקיקה<sup>מ.ג.</sup>

סיכון רגולציה הינו סיכון להכנסות ו/או להון הקבוצה, שנובע מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטורים שונים, שגורמים לשינויים בסביבה העסקית של הקבוצה. שינויים אלה יכולים להשפיע, לעיתים, על יכולת הקבוצה להציע שירותים מסוימים ו/או לחייבה לבצע השקעות טכנולוגיות ואחרות בעלות ניכרת ותוך פגיעה בלוח הזמנים לפיתוח שירותים מתוכננים אחרים.

למידע נוסף בנושא סיכון הרגולציה והחקיקה ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016](#) והדוח על הסיכונים: [גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#).  
לפרטים בדבר יוזמות רגולטוריות בולטות ראה [ביאור 16 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2017](#).

## סיכון כלכלי<sup>מ.ג.</sup>

זיהוי גורמי הסיכון בסביבה הכלכלית נעשה על-ידי המחלקה הכלכלית תוך מעקב אחר נתונים כלכליים ופיננסיים שוטפים בארץ ובעולם, והערכה מקצועית של המשמעויות הנגזרות מנתונים אלו. המחלקה ממפה ומדווחת על הסיכונים הפוטנציאליים במשק ובשווקים הפיננסיים לצוותים ולועדות הרלוונטיים.

למידע נוסף בנושא הסיכון הכלכלי ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016](#) והדוח על הסיכונים: [גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#).  
לפרטים בדבר מצב המשק בישראל ובעולם ראה [פרק סקירה כלכלית בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 במרץ 2017](#).

## סיכון אסטרטגי<sup>מ.ג.</sup>

סיכון אסטרטגי הנו סיכון מהותי עכשווי או עתיד לרווחים, הון, מוניטין או מעמד שעשוי להיגרם בעקבות שינויים בסביבה העסקית, החלטות עסקיות שגויות, יישום בלתי נאות של אסטרטגיה או החלטות עסקיות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים (לדוגמה מהלכי מתחרים), כלכליים או טכנולוגיים. הסיכון האסטרטגי הנו פונקציה של התאמת היעדים האסטרטגיים של הארגון לסביבת פעילותו, התאמת התוכניות העסקיות שפותחו על מנת להשיג יעדים אלו, הקצאת המשאבים, ואיכות היישום.

למידע נוסף בנושא הסיכון האסטרטגי ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016](#) והדוח על הסיכונים: [גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#).

## סיכון סביבתי<sup>מ.ג.</sup>

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן, היכול להתממש באם יישא הבנק באחריות ישירה למפגע סביבתי, לרבות האפשרות שהבנק ידרש להסיר מפגע סביבתי או שמא יהיה אחראי בגין מפגע סביבתי כלפי צד שלישי, או כתוצאה מירידת-ערך של ביטחונות שמומשו. הסיכון אף עשוי להתממש בעקיפין, כתוצאה מהרעה במצבו הפיננסי של אחר בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו-כן, ייתכן ויתממש סיכון מוניטין כתוצאה מייחוס לבנק קשר לגורם למפגע סביבתי.

למידע נוסף בנושא הסיכון הסביבתי ואופן ניהולו ראה [פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016](#) והדוח על הסיכונים: [גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016](#).

## ה. סיכון נזילות

**סיכון נזילות – סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים או עתידי ליציבות הבנק ולרווחיו, הנובע מאי יכולתו לעמוד בתזרים המזומנים הנדרש לצרכיו.** סיכון הנזילות בבנק מוגדר כיכולתו של הבנק לעמוד בפירעון התחייבויותיו במועד פירעונן גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תוכניות העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

**סיכון המימון –** הינו הסיכון לאי יכולת לגייס מקורות חדשים במקום אלו שהגיעו לפירעון, או שהגיוס מחדש יבוצע בתקופות ובתנאים אשר יפגעו בהכנסות הבנק נטו מריבית. הסיכון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות ולאור מקורות המימון של הבנק, אין הבנק רואה בסיכון זה לכשעצמו סיכון מהותי. הבנק מייחס חשיבות רבה לגיוס מקורות יציבים בעלי פיזור גבוה.

טבלה ה.1: יחס כיסוי הנזילות – תאגיד בנקאי בע"מ וחברות מאוחדות שלו לתקופה של שלושה חודשים

לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2017		
סך ערך משוקלל**	סך ערך לא משוקלל*	
<b>116,017</b>		<b>סך-הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה</b> (HQLA)
		<b>תזרימי מזומנים יוצאים</b>
<b>14,609</b>	<b>187,833</b>	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
<b>2,965</b>	<b>59,301</b>	פיקדונות יציבים
<b>10,542</b>	<b>91,476</b>	פיקדונות פחות יציבים
<b>1,102</b>	<b>37,056</b>	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראת ניהול בנקאי תקין 2011)
<b>73,094</b>	<b>115,476</b>	מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:
<b>406</b>	<b>1,622</b>	פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידי בנקאיים קואופרטיבים
<b>71,837</b>	<b>113,003</b>	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
<b>851</b>	<b>851</b>	חובות לא מובטחים
<b>-</b>	<b>44</b>	מימון סיטונאי מובטח
<b>20,765</b>	<b>101,068</b>	דרישות נזילות נוספות, מזה:
<b>12,524</b>	<b>14,173</b>	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
<b>-</b>	<b>-</b>	תזרימים יוצאים בגין אובדן מימון מוצרי חוב
<b>8,241</b>	<b>86,895</b>	קווי אשראי ונזילות
<b>12,806</b>	<b>12,806</b>	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
<b>1,930</b>	<b>56,604</b>	מחויבויות מימון מותנות אחרות
<b>123,204</b>		סך-הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		<b>תזרימי מזומנים נכנסים</b>
<b>259</b>	<b>259</b>	הלוואות מובטחות (למשל עסקות מכר חוזר)
<b>21,628</b>	<b>28,996</b>	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
<b>10,928</b>	<b>15,432</b>	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
<b>32,815</b>	<b>44,687</b>	סך-הכל תזרימי מזומנים נכנסים
סך ערך מתואם***		
<b>116,017</b>		סך-הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
<b>90,389</b>		סך-הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
<b>128%</b>		יחס כיסוי נזילות (%)

\* ערכים לא משוקללים חושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על-ידי המחזיק תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים), על בסיס ממוצע תצפיות יומיות. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצע ברבעון המדווח הינו 64.

\*\* ערכים משוקללים חושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס ויוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים), על בסיס ממוצע תצפיות יומיות. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצע ברבעון המדווח הינו 64.

\*\*\* ערכים מתואמים חושבו לאחר הפעלת (1) מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס ויוצא ו-(2) כל המגבלות הרלוונטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 2 וברמה 2 ומגבלה על תזרימים נכנסים).



טבלה ה.1: יחס כיסוי הנזילות - תאגיד בנקאי בע"מ וחברות מאוחדות שלו לתקופה של שלושה חודשים (המשך)

לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2016		
סך ערך משוקלל**	סך ערך לא משוקלל*	
<b>סך-הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה</b>		
91,165		סך-הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
<b>תזרימי מזומנים יוצאים</b>		
14,110	185,669	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
2,823	56,451	פיקדונות יציבים
10,049	87,561	פיקדונות פחות יציבים
1,238	41,657	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראת ניהול בנקאי תקין 221)
66,397	110,226	מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:
381	1,523	פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידים בנקאיים קואופרטיביים
65,747	108,434	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
269	269	חובות לא מובטחים
-	41	מימון סיטונאי מובטח
21,891	117,259	דרישות נזילות נוספות, מזה:
11,472	13,275	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
-	-	תזרימים יוצאים בגין אובדן מימון מוצרי חוב
10,419	103,984	קווי אשראי ונזילות
10,879	10,879	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
2,230	57,683	מחויבויות מימון מותנות אחרות
115,507		סך-הכל תזרימי מזומנים יוצאים
<b>תזרימי מזומנים נכנסים</b>		
233	233	הלוואות מובטחות (למשל עסקות מכר חוזר)
18,018	26,568	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
10,354	17,334	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
28,605	44,135	סך-הכל תזרימי מזומנים נכנסים
סך ערך מתואם***		
91,165		סך-הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
86,902		סך-הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
105%		יחס כיסוי נזילות (%)

- \* ערכים לא משוקללים חושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על-ידי המחזיק תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים), על בסיס שלוש תצפיות חודשיות בהתאם להוראות המעבר.
- \*\* ערכים משוקללים חושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס ויוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים), על בסיס שלוש תצפיות חודשיות בהתאם להוראות המעבר.
- \*\*\* ערכים מתואמים חושבו לאחר הפעלת (1) מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס ויוצא ו-(2) כל המגבלות הרלוונטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 2 וברמה 2 ומגבלה על תזרימים נכנסים).

טבלה ה.1: יחס כיסוי הנזילות - תאגיד בנקאי בע"מ וחברות מאוחדות שלו לתקופה של שלושה חודשים (המשך)

לרבעון שהסתיים ביום 31 בדצמבר 2016		
סך ערך משוקלל**	סך ערך לא משוקלל*	
<b>סך-הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה</b>		
108,881		סך-הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
<b>תזרימי מזומנים יוצאים</b>		
14,632	188,931	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
2,969	59,386	פיקדונות יציבים
10,539	91,724	פיקדונות פחות יציבים
1,124	37,821	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראת ניהול בנקאי תקין 221)
70,271	112,110	מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:
381	1,522	פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידים בנקאיים קואופרטיביים
69,178	109,876	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
712	712	חובות לא מובטחים
-	41	מימון סיטונאי מובטח
18,578	100,864	דרישות נזילות נוספות, מזה:
10,187	11,862	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
-	-	תזרימים יוצאים בגין אובדן מימון מוצרי חוב
8,391	89,002	קווי אשראי ונזילות
12,906	12,906	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
1,977	56,564	מחויבויות מימון מותנות אחרות
118,364		סך-הכל תזרימי מזומנים יוצאים
<b>תזרימי מזומנים נכנסים</b>		
415	415	הלוואות מובטחות (למשל עסקות מכר חוזר)
21,219	29,170	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
8,932	14,541	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
30,566	44,126	סך-הכל תזרימי מזומנים נכנסים
סך ערך חתואם***		
108,881		סך-הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
87,798		סך-הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
124%		יחס כיסוי נזילות (%)

- \* ערכים לא משוקללים חושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על-ידי המחזיק תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים), על בסיס שלוש תצפיות חודשיות בהתאם להוראות המעבר.
- \*\* ערכים משוקללים חושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס ויוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים), על בסיס שלוש תצפיות חודשיות בהתאם להוראות המעבר.
- \*\*\* ערכים מתואמים חושבו לאחר הפעלת (1) מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס ויוצא ו-(2) כל המגבלות הרלוונטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 2 וברמה 2 ומגבלה על תזרימים נכנסים).

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא "יחס כיסוי נזילות" הדרישה המזערית החל מיום 1 בינואר 2017 הינה 100%.

היחס בתאגיד הבנקאי "סול" ובמאחד מחושב מדי יום. היחסים מדווחים כממוצע התצפיות היומיות. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון המדווח הינו 64. חברות כרטיסי אשראי פטורות מחישוב עצמאי אך נכללות בנתוני המאחד. היחס הממוצע במהלך הרבעון (ממוצע תצפיות יומיות) עומד על 128% במאחד ו-122% בתאגיד הבנקאי "סול", כאשר הדרישה המזערית היא 100%. במהלך הרבעון הראשון עלה היחס לעומת הרבעון הקודם בזכות גידול בנכסים הנזילים הנובע מגידול בפקדונות מעבר לגידול באשראי (על-פי ממוצעים רבעוניים). קיימת תנודתיות מסוימת בין הימים במהלך החודש ותחלופה בין שקלים למטבע-חוץ, בעיקר בעקבות פעילות בנגזרים.

למידע נוסף בנושא סיכון הנזילות ואופן ניהולו ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2016 והדוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2016 וכן פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 במרץ 2017.

## טבלה ה.2: פירוט נכסים נזילים לפי רמות כנדרש בהוראות באז"מ<sup>1</sup>

ממוצע לרבעון 31 במרץ 2017 שהסתיים ביום 31 במרץ 2017		יתרה ליום 31 במרץ 2017	
115,186	112,329		נכסי רמה א
479	496		נכסי רמה ב1
352	321		נכסי רמה ב2
116,017	113,146		סך-הכל HQLA
ממוצע לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2016	יתרה ליום 31 במרץ 2016		
90,125	93,081		נכסי רמה 1
405	314		נכסי רמה 2א
635	653		נכסי רמה 2ב
91,165	94,048		סך-הכל HQLA
ממוצע לרבעון שהסתיים ביום 31 בדצמבר 2016	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016		
107,990	112,832		נכסי רמה 1
453	448		נכסי רמה 2א
438	427		נכסי רמה 2ב
108,881	113,707		סך-הכל HQLA

קיימת מגבלה רגולטורית בשוויץ ובניו-יורק על השימוש ברזרבת הנזילות בישויות אלו, תרחישי הבנק מניחים שימוש בנזילות חברות-הבנות/סניף ניו-יורק בהתחשב במגבלות של כל ישות.

טבלה ה.3: נכסים זמינים משועבדים ולא משועבדים\*מ.ג.

יתרת שווי הוגן ליום 31.03.17			
מזה: לא משועבד	מזה: משועבד**	סך היתרה במאזן	
75,911	1,177	77,088	מזומנים ופיקדונות בבנקים
47,784	4,970	52,754	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
8,770	402	9,172	אגרות-חוב של ממשלות זרות
505	-	505	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
6,835	-	6,835	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
716	-	716	אגרות-חוב של אחרים בישראל
2,583	43	2,626	אגרות-חוב של אחרים זרים
2,286	-	2,286	מניות של אחרים
69,479	5,415	74,894	סך-כל ניירות הערך

\* כמו-כן משועבדים נכסים אחרים בסך של 861 מיליוני ש"ח.  
\*\* כולל שיעבוד בעודף.

יתרת שווי הוגן ליום 31.12.16			
מזה: לא משועבד	מזה: משועבד**	סך היתרה במאזן	
78,763	1,615	80,378	מזומנים ופיקדונות בבנקים
44,870	5,974	50,844	אגרות-חוב של ממשלת ישראל
7,451	805	8,256	אגרות-חוב של ממשלות זרות
577	-	577	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
5,739	-	5,739	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
916	-	916	אגרות-חוב של אחרים בישראל
2,828	33	2,861	אגרות-חוב של אחרים זרים
2,256	-	2,256	מניות של אחרים
64,637	6,812	71,449	סך-כל ניירות הערך

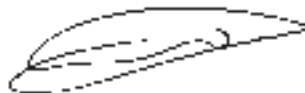
\* כמו-כן משועבדים נכסים אחרים בסך של 577 מיליוני ש"ח.  
\*\* כולל שיעבוד בעודף.



**צחי כהן**

משנה למנהל הכלכלי,

ממונה על החטיבה לניהול סיכונים



**ארי פינטו**

המנהל הכלכלי



**עודד ערן**

יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 23 במאי 2017